

‘Ieder kind is een talent!’

Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012

Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg Limburg 2009

Investeren in mensen

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	9
2.	Resultaten beleidsperiode 2005-2008	11
3.	Maatschappelijke context	13
4.	Visie op opgroeien, opvoeden en jeugdzorg	15
5.	Missie en ambitie	17
6.	Randvoorwaarden	19
7.	Programmaliijn 1: perspectief voor kind, jongere en ouders	21
1.	Opvoedingsondersteuning	21
2.	Centra voor Jeugd en Gezin	22
3.	Bejegening van zorgvragers (inclusief keuze uit hulpverleners)	23
4.	Recht op jeugdzorg zonder te lang wachten	25
8.	Programmaliijn 2: perspectief voor professionals	27
1.	Stages en instroom	28
2.	Leven-lang leren als garantie voor kwaliteit	29
3.	Beroepstrots	30
4.	Diversiteit	31
5.	Regeldruk	32
6.	Brede toepassing van ICT	33
9.	Programmaliijn 3: perspectief op methodische vernieuwing	35
1.	Vraagontwikkeling	35
2.	Effectieve jeugdzorg	36
3.	Prima Pleegzorg	37
4.	Marktgerichte jeugdzorg	39
10.	Programmaliijn 4: perspectief op samenwerking dwars door 'alles' heen	41
1.	Integrale indicatiestelling	41
2.	Regie en doorzettingsmacht	43
3.	Kleine pilots, snél resultaat	44

11. Financiën	47
12. Regulier beleid: Bureau Jeugdzorg Limburg	49
Indicatiestelling	49
Consultatie en deskundigheidsbevordering	50
Kindertelefoon	50
Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	51
Uitvoering van jeugdbescherming	52
Uitvoering van jeugdreclassering	54
Casemanagement	54
Voorzien in beleidsinformatie	55
13. Regulier beleid: zorgaanbod	57
Provinciaal gefinancierd zorgaanbod	57
Prestatie-indicatoren	58
‘Vermaatschappelijking’ van de instellingsterreinen	59
14. Toezicht en handhaving	61
Toezicht	61
Handhaving	61
15. Financiering provinciale jeugdzorg	63
Gevolgen voor doeluitkering jeugdzorg	63
Gevolgen voor financiering zorgaanbieders	64
Bijlagen	67

Voorwoord

Jong zijn is recht hebben op ruimte om zich te ontwikkelen. Elk kind, elke jongere beschikt over talenten en verdient de kans die te ontplooiën. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg kunnen wij daaraan maximaal bijdragen. Dat wij daartoe mogelijkheden hebben, blijkt uit de enthousiaste uitvoering waarmee de voor de beleidsperiode 2005-2008 geformuleerde ambities in resultaten zijn omgezet. Jaarlijks hebben wij met Provinciale Staten kunnen concluderen dat gemiddeld 95% van de voorgenomen doelen is gerealiseerd.

Ofschoon de resultaten sprekend zijn, ze mogen nooit tot zelfgenoegzaamheid leiden. Er zijn nog steeds kinderen en jongeren die te lang op hulp moeten wachten, er dienen zich andere en nieuwe hulpvragen aan en ook de samenleving stelt andere en nieuwe eisen aan het opgroeien van kinderen en het opvoeden door (hun) ouders. Ook hulpverleners en professionals stellen nieuwe vragen die zij niet zonder ondersteuning en begeleiding kunnen beantwoorden. Dat vraagt van ons een blijvende bezinning op de richting van de toekomstige jeugdzorg met nieuwe intenties, ambities, doelen en uiteindelijk resultaten.

In een intensief proces hebben wij samen met Provinciale Staten, professionals en ouders en jongeren naar de toekomst gekeken. Dat gebeurde met de vraag van kinderen, jongeren en hun ouders als uitgangspunt. Dat proces heeft uitdagende ambities en doelen opgeleverd. Die moeten in de nieuwe beleidsperiode 2009-2012 tot uitvoering worden gebracht en tot resultaat leiden. Dat moet kinderen en jongeren waarmee het in de komende jaren wat minder goed gaat, perspectief bieden. Omdat ook zij talenten zijn!

Odile Wolfs, Gedeputeerde jeugdzorg

1. Inleiding

Het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 en het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg Limburg 2009 markeert twee momenten. Wij kijken terug op de ambities die in het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2005-2008 zijn neergelegd en we maken ons met nieuwe ambities op voor een volgende periode van vier jaar. De periode van vier jaar die wij afsluiten, startte met de inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg op 1 januari 2005 (<http://wetten.overheid.nl> > zoek > jeugdzorg) Met het nieuwe wettelijke kader kregen provincies meer verantwoordelijkheden dan eerder in de Wet op de jeugdhulpverlening waren vastgelegd. Het provinciaal gefinancierde Bureau Jeugdzorg deed zijn intrede als exclusieve toegangspoort tot de provinciaal en niet-provinciaal gefinancierde jeugdzorg. De jeugdbescherming en jeugdreclassering werden naar de provincies gedecentraliseerd.

Vier jaar later is de Wet op de jeugdzorg – alhoewel in werking getreden – landelijk nog steeds niet volledig in uitvoering. Het in de Wet op de jeugdzorg vastgelegde nieuwe financieringssysteem wordt niet eerder dan vanaf 1 januari 2009 fasegewijs ingevoerd. De beoogde decentralisatie van de landelijke voorzieningen voor specifieke doelgroepen is ten dele gerealiseerd en de rol van Bureau Jeugdzorg als indicatieorgaan voor alle vormen van jeugdzorg, is in de praktijk van alledag beperkt tot indicatieorgaan voor de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Terwijl de Wet op de jeugdzorg beoogt het aantal financiers in de jeugdzorg terug te brengen en het beleid meer vanuit één kader aan te sturen, kennen we meer financiers in de jeugdzorg dan ooit. Binnen dit kader moeten provincies maximaal uitvoering geven aan de verantwoordelijkheden die de Wet op de jeugdzorg bij hen heeft neergelegd.

Aan de vaststelling van dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 is een inspraakversie vooraf gegaan. In dit definitieve document is rekening gehouden met de reacties die zijn binnenkomen. De reacties waren voor het overgrote deel lovend en positief. De veranderingen ten opzichte van de inspraakversie zijn dan ook beperkt van aard. Wel is dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 aangepast aan de actualiteit, lopende trajecten en besluiten die onder andere op 16 september 2008 (Prinsjesdag) zijn genomen.

Dit vierjarige beleidskader is in overeenstemming met de Wet op de jeugdzorg vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg. Een keer per vier jaar is die vaststelling aan hen voorbehouden. De jaarlijkse uitwerking van de ambities in concrete en afrekenbare doelen in uitvoeringsprogramma's, is een verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten toetsen jaarlijks of de ambities in het Beleidskader Jeugdzorg nog steeds overeenkomen met de vragen die kinderen, jongeren en hun ouders over opgroeien en opvoeden stellen. Ook toetsen Provinciale Staten of het Beleidskader Jeugdzorg nog in overeenstemming is met ontwikkelingen in de samenleving. Als daartoe aanleiding bestaat kunnen Provinciale Staten besluiten het op dat moment geldende Beleidskader Jeugdzorg te herzien. Gedeputeerde Staten dienen die herziene opvattingen vervolgens te vertalen in de uitvoeringsprogramma's voor de daaropvolgende jaren.

Provinciale Staten hebben in het najaar 2007 besloten om het opstellen van het nieuwe Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 te laten plaatsvinden in een interactief proces met zoveel mogelijk betrokkenen. In verband daarmee organiseerden Provinciale Staten vier bijeenkomsten, waarin ze in dialoog gingen met bestuurders en professionals van instellingen en met kinderen, jongeren en (pleeg)ouders die van de jeugdzorg gebruik maken. De dialoogbijeenkomsten werden door ruim 250 personen bijgewoond. Wensen en opvattingen die uit de dialoogbijeenkomsten zijn voortgekomen, zijn door Provinciale Staten op 15 april 2008 neergelegd in de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' (www.limburg.nl/jeugdzorg > kaderbrief). De Kaderbrief is het fundament onder dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012.

De vier programmalijnen uit de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' zijn in dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 uitgewerkt. Hierbinnen kunnen de provinciale ambities voor de jeugdzorg worden waargemaakt en jaarlijks in resultaatafspraken worden vertaald. Met deze programmalijnen moet het mogelijk zijn tegemoet te komen aan de ontwikkelingen en trends die voor de jaren 2009-2012 zijn te voorzien:

- Programmalijn 1: perspectief voor kind, jongere en ouders (hoofdstuk 7).
- Programmalijn 2: perspectief voor de professional (hoofdstuk 8).
- Programmalijn 3: perspectief op methodische vernieuwing (hoofdstuk 9).
- Programmalijn 4: perspectief op samenwerking dwars door 'alles' heen (hoofdstuk 10).

Met de programmalijnen geven Provinciale Staten een 'eigen' kleur aan de Limburgse jeugdzorg. Zij sluiten aan bij het coalitieakkoord 'Investeren en Verbinden'. Ze moeten de jeugdzorg in deze provincie van een extra impuls voorzien. Zo vormen de programmalijnen de 'Vernieuwingsagenda jeugdzorg'. Daarbij is rekening gehouden met de inbreng van professionals en (pleeg)ouders tijdens de eerder georganiseerde dialoogbijeenkomsten. Zo klinkt ook hún stem door in de ambities die voor de jeugdzorg zijn vastgesteld. De eigenheid van de programmalijnen heeft Provinciale Staten tijdens het debat over de Voorjaarsnota op 30 mei 2008 aanleiding gegeven om Gedeputeerde Staten te vragen de programmatische onderdelen van het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 van een financiële paragraaf te voorzien. Hieraan wordt in hoofdstuk 11 gehoor gegeven. Hieruit blijkt dat voor het uitvoeren van de programmalijnen en de 'Vernieuwingsagenda jeugdzorg' een meerjarig incidenteel bedrag van 15.6 miljoen euro beschikbaar is.

Náást de uitwerking van de vier programmalijnen kan met het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 óók uitvoering worden gegeven aan het 'reguliere beleid' (vanaf hoofdstuk 12). Dit is vastgelegd in de Wet op de jeugdzorg, in het programma 'Alle kansen voor alle kinderen' van het ministerie voor Jeugd en Gezin (www.jeugdengezin.nl > gezin centraal > beleid en financiën > beleid 2007-2011) en de landelijke 'Jeugd en Gezin Beleidsagenda 2009' die op 16 september 2008 (Prinsjesdag) is verschenen. Het reguliere beleid is gericht op financiering van Bureau Jeugdzorg Limburg (inclusief de Kindertelefoon en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) en de inkoop van de provinciaal gefinancierde jeugdzorg bij de zorgaanbieders Mutsaersstichting, Rubicon jeugdzorg en XONAR. Voor de uitvoering van dat reguliere beleid is jaarlijks ongeveer 95 miljoen euro structureel beschikbaar. Ontwikkelingen die uit de werking van de programmalijnen en de 'Vernieuwingsagenda' voortkomen, vinden – na implementatie – hun verankering in het reguliere beleid. In dit kader gelden de programmalijnen als 'motoren voor vernieuwing' voor het reguliere beleid.

2. Resultaten beleidsperiode 2005-2008

Op 14 december 2004 hebben Provinciale Staten het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2005-2008 (www.limburg.nl/jeugdzorg) vastgesteld. Het document bevat ruim dertig ambities die tijdens vier opeenvolgende jaren in uitvoeringsprogramma's zijn uitgewerkt in afrekenbare doelen. Over de vraag of is uitgevoerd wat jaarlijks is beloofd, is in kwartaalrapportages verantwoording afgelegd aan Provinciale Staten. In een bijlage bij dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 is aangegeven in welke mate de ruim dertig ambities zijn uitgevoerd.

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' is de verwachting uitgesproken dat de ambities die vier jaar geleden zijn vastgesteld voor het overgrote deel zijn uitgevoerd. Met bijlage 1 uit dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012, wordt deze verwachting bevestigd. Daar waar ambities niet zijn gerealiseerd, hangen die samen met landelijke ontwikkelingen die vanuit provinciaal perspectief niet te beïnvloeden zijn geweest. De vanaf 2005 steeds uitgestelde invoering van de nieuwe financieringssystematiek in de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, springt daarbij het meest in het oog.

Aan onder andere de volgende ambities is uitvoering gegeven:

- De ambitie dat "Bureau Jeugdzorg en het algemeen maatschappelijk werk een aantoonbare relatie aangaan met alle scholen in onze provincie", is in structureel verankerde zorg- en adviesteams op alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs gerealiseerd.
- De ambitie dat de "voorschoolse voorzieningen (...) met opvoedingsondersteuning worden versterkt", is gerealiseerd bij de jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen en een groot deel van de voorschoolse voorzieningen.
- De ambitie "in drie kanswijken (experimenten uit te voeren) waarmee arrangementen worden gerealiseerd die bestaan uit een aanbod aan voorzieningen voor opgroeien en opvoeden", is in vier buurten gerealiseerd. Deze experimenten hebben de ontwikkelingen naar Centra voor Jeugd en Gezin gestimuleerd.
- De verwachting (vertaald in een ambitie) dat investeren in lokaal jeugdbeleid tot minder aanmeldingen bij Bureau Jeugdzorg leidt, is gerealiseerd. Ten opzichte van 2005 hebben zich in 2007 bij Bureau Jeugdzorg vijfhonderd kinderen en jongeren minder aangemeld. Door gemeentelijke investeringen in de vijf jeugdfuncties uit de Wet maatschappelijke ondersteuning én de aanwezigheid van zorg- en adviesteams in het onderwijs weten kinderen, jongeren en hun ouders beter de weg naar de juiste instelling te vinden. Eerder was voor primaire opvoedingsvragen vooral Bureau Jeugdzorg 'in beeld'.
- De ambitie "de kwaliteit van de gezinsvoogdij te verbeteren" is gerealiseerd door uitvoering te geven aan het zogenoemde 'Deltaplan'. Daarbinnen is de bruto werkbelasting per gezinsvoogd teruggebracht van ruim 20 kinderen begin 2005 naar 15 kinderen in 2008.

- De ambitie dat “eind 2007 25% meer kinderen en jongeren dan in 2003 gebruik maken van pleeggezinnen ten koste van eenzelfde aantal opnames in jeugdinternaten”, is gerealiseerd. Het aantal beschikbare pleeggezinnen steeg in deze periode van 584 naar 866.
- De ambitie een gevarieerder zorgaanbod jeugdzorg in onze provincie te realiseren, is geslaagd. Gesloten jeugdzorg voor jongens én meisjes is in onze provincie beschikbaar. Ook is er extra capaciteit beschikbaar gekomen voor orthopsychiatrische behandeling.
- De ambitie een programma ‘Gezinscoaching’ uit te voeren heeft ertoe geleid dat een methodiek is vastgesteld die een impuls heeft gegeven aan de implementatie van de functie ‘Coördinatie van zorg’ binnen het lokale jeugdbeleid en de provinciaal gefinancierde jeugdzorg.
- De ambitie dat de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders “aan het begin van de volgende planperiode” kunnen worden gecertificeerd volgens het HKZ-model, is inmiddels gerealiseerd. XONAR, Mutsaersstichting en Rubicon Jeugdzorg zijn HKZ-gecertificeerd.
- De ambitie om – ondersteund door de uitkomsten van het zogenoemde ‘Doelmatigheidsonderzoek’ meer kinderen te helpen met hetzelfde geld, is gerealiseerd. Ten opzichte van 2004 hebben de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders in 2006 en 2007 ongeveer duizend meer zorgaanspraken gerealiseerd zonder extra structureel budget. Kinderen en jongeren die van jeugdzorg gebruik maken krijgen gemiddeld 1,3 zorgaanspraken. Dat zijn dus ongeveer 750 kinderen.
- Ten opzichte van begin 2005 zijn ambities gerealiseerd die de positie van zorgvragers moeten versterken. Dit geldt voor de formele vertegenwoordiging van zorgvragers bij overleg, het functioneren van cliëntenraden en de beschikbaarheid van vertrouwenspersonen. Gelijktijdig is het aantal ongenoegens over de wijze waarop zorgvragers worden bejegend toegenomen.

Een aantal ambities is ten dele of onvoldoende gerealiseerd:

- De ambitie om het aantal wachtenden op jeugdzorg langer dan negen weken structureel tot nul terug te brengen, is onvoldoende gerealiseerd. Het aantal wachtenden op geïndiceerde, provinciaal gefinancierde jeugdzorg langer dan negen weken, daalde van 637 in juli 2003 naar 160 wachtenden aan het begin van 2005 tot 122 wachtenden op 1 oktober 2008. Daarnaast wachtten in deze perioden 632 (juli 2003), 166 (begin 2005) en 173 (1 oktober 2008) kinderen en jongeren korter dan negen weken op provinciaal gefinancierde jeugdzorg (www.jeugdzorginlimburg.nl > wachtlijsten). Gelijktijdig werden ruim 700 kinderen en jongeren meer geholpen met hetzelfde budget. Dat gebeurde ondanks het feit dat het rijk onvoldoende loon- en prijscompensatie voor de jeugdzorg verstrekke.
- De ambitie maximaal gebruik te maken van de beleidsinformatie die op basis van bepalingen in de Wet op de jeugdzorg moet worden geleverd, is onvoldoende gerealiseerd. De betrouwbaarheid van belangrijke onderdelen van de beleidsinformatie heeft in deze beleidsperiode lange tijd te wensen overgelaten. Dit werd veroorzaakt door het registratieprogramma IJ dat onvoldoende ondersteunde en de ‘registratiediscipline’ bij professionals. Daarnaast was er onvoldoende capaciteit de informatie voor de beleidsvorming te analyseren.
- De ambitie Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders op basis van een éénduidige bekostigings-systeem te kunnen financieren, is niet gerealiseerd door landelijke vertraging bij de implementatie van de nieuwe financieringssysteem voor de provinciale jeugdzorg.

3. Maatschappelijke context

De jeugdzorg functioneert niet in een vacuüm. De vraag naar jeugdzorg wordt (mede) bepaald door de maatschappelijke context waarbinnen kinderen en jongeren opgroeien en de mogelijkheden van hun ouders hen adequaat en gezond op te voeden. Ook het 'antwoord' dat van de jeugdzorg op vragen over opgroeien en opvoeden wordt verwacht, is (mede) afhankelijk van de opvattingen die er in samenleving en politiek over opgroeien en opvoeden bestaan.

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' zijn externe ontwikkelingen geschetst die – naar verwachting – relevant zijn voor de ontwikkelingen in de Limburgse jeugdzorg in de periode 2009-2012. Op die ontwikkelingen moet zo adequaat mogelijk worden geanticipeerd. Gebeurt dat niet dan zal het aanbod van de jeugdzorg onvoldoende aansluiten op de vragen die kinderen, jongeren en hun ouders stellen. Ook de positie van de instellingen voor jeugdzorg wordt een andere als zij onvoldoende rekening houden met ontwikkelingen in maatschappij en samenleving. In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' is de marktwerking in de zorg als voorbeeld genoemd.

Ontwikkelingen zijn ook dat kinderen steeds meer opgevoed worden door anderen dan hun eigen biologische ouders. 'Die anderen' besteden sámen meer tijd aan de opvoeding van kinderen dan de eigen ouder(s). De kinderopvang blijft groeien en de basisscholen realiseren (uitgebreide) voor- en naschoolse voorzieningen. Grootouders spelen een belangrijke rol bij de opvang van hun kleinkinderen. Veel kinderen en jongeren zijn lid van een of meer clubs. Zij hebben vrienden en vriendinnen. En zijn kinderen en jongeren thuis, dan zijn ze vaker online dan offline.

De overheid spreekt ouders steeds vaker aan op hun opvoedingsverantwoordelijkheid. Terwijl zij verantwoordelijk zijn en zich realiseren dat ze die verantwoordelijkheid ook moeten waarmaken, worden hun kinderen meer door anderen opgevoed en ondersteund naar volwassenheid. Dat kan onzekere ouders opleveren. Hun waarden en normen kunnen afwijken van de normen van degenen waarmee hun kind ook in aanraking komt. Dit geldt nog meer voor ouders van allochtone dan van autochtone afkomst. In zo'n situatie kunnen ouders wel wat ondersteuning gebruiken, zonder dat 'het opvoeden' onmiddellijk een probleem is. In deze context moet het normaal worden dat ouders een opvoedcursus volgen of met elkaar over opvoeden en opgroeien van gedachten wisselen. Een bezoek aan het Centrum voor Jeugd en Gezin moet net zo normaal worden als op dit moment een bezoek aan het consultatiebureau of de huisarts.

Ontgroening betekent niet automatisch een afnemende vraag naar jeugdzorg. Zo geeft het Sociaal Cultureel Planbureau in recente prognoses aan landelijk voorlopig een jaarlijkse groei van 3% te verwachten bij de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Die groei komt vooral op het conto van kinderen uit eenoudergezinnen die gebruik maken van geïndiceerde jeugdzorg. Ook vroegsignalering, verbeterde diagnostiek en veranderende eisen van de samenleving, hebben hun effecten op de vraag naar jeugdzorg. Daarnaast hoeft vroegtijdi-

ge hulp niet altijd 'lichte hulp' te zijn. Ook het ministerie van Justitie gaat landelijk uit van een toename van de maatregelen van jeugdbescherming.

Technologie en technologische vooruitgang scheppen mogelijkheden tot andere vormen van communicatie in de hulpverlening dan het gebruikelijke face-to-face contact. 'Online' vormen van hulp (E-hulpverlening) kunnen op korte termijn een snelle vlucht nemen. De 'gevestigde' instellingen kunnen te maken krijgen met (nieuwe) aanbieders die aansprekende ondersteuning en hulp kunnen aanbieden tegen voor hen relatief lage kosten. Door Europese eenwording wordt grensoverschrijdend verkeer gemakkelijker mogelijk. Het biedt op termijn ook mogelijkheden voor buitenlandse instellingen om zorg op de Nederlandse markt aan te bieden. Dat zal gaan gebeuren als hun aanbod in prijs en kwaliteit kan concurreren met het aanbod van de 'gevestigde' Nederlandse instellingen. 'Europa' kan ook van invloed zijn op de ontwikkeling van (jeugd)criminaliteit.

In de (jeugd)zorg heeft een sterke schaalvergroting plaatsgevonden. De politieke wens tot meer marktwerking heeft er in geresulteerd dat instellingen zich bewuster zijn van hun eigen marktpositie en mede daarop hun strategie en de keuze voor hun samenwerkingspartners afstemmen. Het ziet er naar uit dat schaalvergroting in de zorg zijn einde nog niet heeft bereikt. Als een soort 'tegenbeweging' neemt de aandacht voor kleinschalig organiseren van de zorg toe. Er is vooral bij ouders en professionals behoefte aan oplossingen waarmee bezieling en klantgerichtheid in de (jeugd)zorg kan worden teruggewonnen.

In de gezondheidszorg biedt het persoonsgebonden budget ouders mogelijkheden zelf de zorg voor hun kinderen te organiseren en in te kopen. Ook in Limburg neemt het aantal situaties van particulier initiatief in een snel tempo toe. Niet alleen ouders zijn initiatiefnemers, maar ook professionals die eerder werknemer waren bij een van de 'gevestigde' instellingen. Een aantal van hun (gerealiseerde en in ontwikkeling zijnde) initiatieven spreekt tot de verbeelding. Gelijktijdig roepen deze initiatieven vragen op ten opzichte van (wettelijke) voorwaarden over kwaliteitszorg en certificering waaraan de 'gevestigde' instellingen (wél) moeten voldoen.

In deze maatschappelijke context moet de provinciaal gefinancierde jeugdzorg maximaal presteren, het beste uit zichzelf halen en uit de mogelijkheden van kinderen, jongeren en hun ouders. Dat is niet de meest gemakkelijke opgave. Het biedt wel uitdaging en perspectief! Het is een opdracht aan ons allemaal die uitdaging en dat perspectief vast te houden. Dat is nodig omdat de budgetten voor de provinciaal gefinancierde jeugdzorg vanaf 2010 landelijk opnieuw worden verdeeld, waardoor de huidige budgettaire zekerheden sterk onder druk kunnen komen te staan.

4. Visie op opgroeien, opvoeden en jeugdzorg

Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Die eigen verantwoordelijkheid dient ook in de jeugdzorg voorop te staan. Alleen als de veiligheid en de ontwikkeling van kinderen in het geding zijn, worden grenzen gesteld aan die autonomie. Dan moet worden ingegrepen in het gezag van de ouders. Het bouwen op de kracht en kwaliteiten van ouder en kind en hen coachen in het goed gebruik maken van hun eigen mogelijkheden, moet in de jeugdzorg een eerste vereiste worden. Ouders en kinderen blijken – meer dan wordt gedacht – mogelijkheden te hebben met hun omgeving zelf oplossingen te bedenken voor hun problemen. Als ze daarbij maar worden ondersteund. Daarom zal in ‘Limburg’ in de komende jaren meer moeten worden geïnvesteerd ‘in de eigen kracht’ van ouders en kinderen en hun omgeving. Die moet niet ondergeschikt worden gemaakt aan de hulp van de professional. En als het thuis (tijdelijk) niet meer kan, moeten ouders en kinderen kunnen uitwijken naar kleinschalige voorzieningen in wijk of buurt.

De afgelopen jaren heeft doelmatigheid in de jeugdzorg centraal gestaan. ‘De zorg voor de professional’ is daarbij het kind van de rekening geworden. Daarom moet er weer aandacht komen voor de positie van de professional. De tijd is aangebroken voor meer professionele autonomie van de individuele hulpverlener. Dat kan niet zonder ondersteuning met expertise, werkbegeleiding en uitwisseling van ervaringen en een goed werkklimaat in een stimulerende werkomgeving. Als ouders en kinderen gevraagd wordt om voor zichzelf op te komen, dan geldt dat ook voor de professional. Die heeft zich op dit moment (teveel) vastgeklampt aan regels en protocollen om geen fouten te maken. Professionals moeten worden gehoord wanneer zij last hebben van procedures en afspraken of vanuit hun perspectief onvoldoende tijd krijgen voor feedback op hun eigen handelen. Werkgevers moeten daarin investeren. Dat is lonend omdat het tevreden medewerkers oplevert. En tevreden medewerkers zorgen voor tevredenheid bij kinderen en hun (pleeg)ouders.

Er bestaat nog nauwelijks kennis over het effect van jeugdzorg in relatie tot de toegepaste methode. Dat moet veranderen. Daarom moet worden gestimuleerd dat de jeugdzorg in toenemende mate gaat werken met methoden die het effect van de zorg inzichtelijk kunnen maken. Toepassing van dergelijke methoden moeten professionals als een ondersteuning van hun werk ervaren en niet als een uiting van controle. Draagvlak bij degenen die ‘het’ moeten doen, is een voorwaarde voor het introduceren van effectieve methoden. Professionals moeten ook serieus worden genomen als ze aangeven dat regels en onnodige bureaucratie hen in de uitvoering van het werk belemmeren.

De jeugdzorg wordt nu nog wel eens bepaald door een beperkt vertrouwen in een oplossing. Dit geldt zowel voor kind, (pleeg)ouders als professionals. Daarom moeten methoden worden ontwikkeld waarin iedereen kan laten zien dat ze voor elkaar de moeite waard zijn. Daarnaast is de (zorg)vraag van kinderen, jongeren en hun (pleeg)ouders door de jaren heen geen statische. ‘Nieuwe vragen’ vereisen nieuwe methoden.

Methoden die ertoe doen. Bij de ontwikkeling van nieuwe methodieken moet de betrokkenheid van zorgvragers, professionals en pleegouders hand in hand gaan. Samenwerking tussen kennisinstellingen zoals universiteiten, hogescholen en private partijen biedt in dit kader kansen om innovatie van de jeugdzorg in brede zin te stimuleren.

Er is een 'tegenbeweging' van (pleeg)ouders en professionals op gang gekomen, die probeert om bezieling en klantgerichtheid in de (jeugd)zorg terug te winnen. Dat gebeurt met kleinschalige initiatieven binnen en buiten bestaande instellingen. Omdat marktwerking een nuttig instrument kan zijn om prikkels in de jeugdzorg aan te brengen en efficiency en productontwikkeling te stimuleren, moet worden onderzocht of een franchisemodel in de Limburgse jeugdzorg kan worden geïntroduceerd. In zo'n model is het mogelijk dat binnen de bestaande instellingen relatief zelfstandige 'ondernemingen' ontstaan van enthousiaste hulpverleners die op maat hulp kunnen verlenen, zonder 'vast te zitten' aan structuren van de 'eigen' organisatie.

Samenwerking moet zich in de praktijk bewijzen en laat zich moeilijk van bovenaf opleggen. Het is cruciaal om te laten zien dat samenwerking loont. Succes zorgt immers voor commitment en voor draagvlak. Bij samenwerking gaat het erom over belemmeringen in financieringsstromen en (beperkte) budgetten heen te stappen en lef te tonen. Het gaat om de visie dat een organisatie in staat is samenhang tussen leefgebieden te herkennen en te organiseren. Een eigen investering van partijen geeft blijk van vertrouwen. Daarmee wordt het vertrouwen van andere partijen gewonnen. In de afgelopen periode is zó een aantal tot de verbeelding sprekende intersectorale initiatieven in Limburg tot stand gekomen. Van die ervaringen wordt in de komende jaren gebruik gemaakt om meer samenwerking te stimuleren. Dat geldt bijvoorbeeld voor samenwerking op buurt- en wijkniveau, waarbij vanuit het perspectief van de jeugdzorg breder naar kinderen en ouders wordt gekeken, dan naar hun psychosociale functioneren alleen.

5. Missie en ambitie

Jong zijn is recht hebben op ruimte om zich te ontwikkelen. Elk kind, elke jongere beschikt over talenten en verdient de kans die te ontplooien. In overeenstemming met de rechten die in het VN Verdrag van de Rechten van het Kind (www.kinderrechten.nl) zijn vastgelegd dragen provincies daaraan vanuit hun verantwoordelijkheid maximaal bij.

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' hebben wij in betekenisvolle woorden aangegeven waar het bij elk kind om moet draaien:

- Gezin en sociale omgeving.
- Participeren en ontplooien.
- Gezondheid en veiligheid.
- Zingeving en toekomst.

Politiek en samenleving scheppen zodanige voorwaarden dat kinderen en jongeren in overeenstemming met de invulling die aan deze woorden wordt gegeven, kunnen opgroeien. Vanuit het perspectief van de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, zal de missie zich richten op het alsnog en zo goed mogelijk realiseren van de juiste omstandigheden. Omstandigheden waardoor een kind sociaal ondersteund en deel uitmakend van de maatschappij, zich gezond en veilig kan ontwikkelen en ontplooien. Hiermee kan – in overeenstemming met zijn of haar talenten – invulling worden gegeven aan zingeving en toekomst.

De provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg hebben in hun mission statement uitgesproken garant te staan "voor duurzame zorg die zich kenmerkt door afstemming, samenwerking en verbinding en waarbij er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor kinderen en jongeren" die ondersteuning en hulp van de jeugdzorg (moeten) ontvangen. De gezamenlijke verantwoordelijkheid staat voor ketensamenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders, waarbij beiden vanuit andere posities bijdragen aan het realiseren van een goede jeugdzorg. Daarnaast staat gezamenlijke verantwoordelijkheid voor regio-overschrijdende samenwerking waarbij de zorgaanbieders elkaar helpen als daartoe de noodzaak bestaat¹.

De provinciaal én niet-provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg in Limburg hebben samen uitgesproken dat zij de zorg voor kinderen en jongeren met problemen, "op een hoger niveau" willen brengen. Ze willen dat in de praktijk brengen "door bureaucratie en het eigen gelijk te overwinnen". Zij pleiten niet voor ingrijpende stelselwijzigingen, maar stellen juist hogere eisen aan de samenwerking en laten zichzelf daarop ook aanspreken.

¹ 'Jeugdzorg in samenhang', mission statement van Bureau Jeugdzorg, XONAR, Rubicon en Mutsaersstichting d.d. 26-03-2008.

In een toelichting op hun gezamenlijke opvattingen willen de provinciaal en niet-provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg in Limburg verantwoordelijkheid nemen voor de belangen van kinderen en jongeren in plaats van die af te schuiven op bureaucratische systemen en het ontbreken van afspraken. “Het is geen nieuwe constatering en ook geen bijster originele”, zeggen zij, “maar wij willen niet-vrijblijvende samenwerking tussen professionals die gebaseerd is op vertrouwen, waarbij de samenwerkingspartners de eigen beperkingen (er)kennen en ook de verantwoordelijkheid nemen om anderen er op het juiste moment bij te halen”.

Met deze missie en ambities als uitgangspunt moet in Limburg de best mogelijke jeugdzorg worden gerealiseerd: een jeugdzorg die effectief is, waarvan de resultaten beklijven en die kinderen en jongeren mogelijkheden biedt hun talenten verder te ontplooiën. Jeugdzorg in Limburg moet er over vier jaar landelijk ‘toe doen!’. In de (rand)voorwaardelijke sfeer wordt hieraan met de uitvoering van dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 maximaal bijdragen.

6. Randvoorwaarden

Zoals eerder in dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 aangegeven vormen vier programmalijnen de 'motoren' waarmee de ambities kunnen worden uitgevoerd. Dat kan niet zonder dat ze van randvoorwaarden zijn voorzien. Die randvoorwaarden hebben onder andere met financiële middelen, communicatie en overleg te maken.

De programmalijnen worden uitgevoerd náást het reguliere beleid, maar maken er wel deel van uit. Onderdelen ervan zijn vanaf 2007 in uitvoering binnen het provinciale programma 'Investeren in Mensen' (www.limburg.nl > bestuur > coalitieakkoord 2007-2011). De programmalijnen vormen sámen een 'Vernieuwingsagenda', waarmee wij de Limburgse jeugdzorg 'impulsen vooruit' willen geven. Dat kan niet zonder extra incidentele (autonome) middelen. In hoofdstuk 11 is het budgettaire kader voor de 'Vernieuwingsagenda jeugdzorg' geschetst. Die bestaat uit een meerjarig incidenteel totaalbedrag van 15,6 miljoen euro (inclusief een incidentele bijdrage van de minister voor Jeugd en Gezin van 3 miljoen euro). Tijdens de uitvoering van deze 'Vernieuwingsagenda' moet het reguliere werk (met de daarvoor beschikbare 95 miljoen euro) 'gewoon' door kunnen gaan. Als de 'Vernieuwingsagenda' succesvol is ontwikkeld en geïmplementeerd, maken de resultaten die eruit voortkomen vervolgens deel uit van het reguliere beleid en de daaraan verbonden structurele middelen.

Elk van de vier programmalijnen bevat een aantal ambities die wij in zeventien projecten willen realiseren. Met ontwikkeling en uitvoering van de projecten moet iedere programmalijn kunnen worden gerealiseerd en bij gebleken succes structureel worden geïmplementeerd als onderdeel van het reguliere beleid in de Limburgse jeugdzorg. De programmalijnen en de projecten die er deel vanuit maken, staan overigens niet op zichzelf, noch zijn ze statisch van aard. Ze worden ontwikkeld en uitgevoerd in een dynamisch ontwikkelingsproces, waarbij 'ervaren' en 'leren' centraal staan. Dat kan dús ook betekenen 'reflecteren', 'aanpassen' en 'veranderen' op basis van voortschrijdende inzichten. Ook dit gegeven geldt voor ons als randvoorwaarde bij de uitvoering van de programmalijnen. Missie en ambitie blijven wél uitgangspunt.

Er bestaat samenhang tussen programmalijnen en tussen projecten die daar een onderdeel van zijn. Het positioneren van bepaalde projecten binnen een programmalijn betekent niet dat er geen verbindingen met andere programmalijnen bestaan. De uitvoering van het ene project kan van invloed zijn op de uitvoering van een andere programmalijn. In dit kader is de keuze voor het positioneren van bepaalde projecten in een van de programmalijnen in zekere mate arbitrair. Wij staan echter garant voor het aanbrengen van de noodzakelijke verbindingen als dat nodig is.

Niet alle programmalijnen en projecten zijn qua omvang en intensiteit identiek. Ook kunnen we niet verwachten dat alle instellingen aan 'alles' deelnemen. Hierin zullen keuzes moeten worden gemaakt, waarbij wij bijvoorbeeld aan een vorm van 'inschrijving' denken. Ook kan een ónderdeel van een instelling deelnemen,

waarbij betrokkenheid van meer onderdelen of meer instellingen aan de orde is zodra de ontwikkeling van het project dat toelaat. Voorzover dat mogelijk is, kan een project ook door één instelling worden uitgevoerd. Deelname aan de uitvoering van de programmalijnen is niet exclusief voorbehouden aan provinciaal gefinancierde instellingen, maar staat ook open voor niet-provinciaal gefinancierde instellingen, opleidingsinstituten en pleegouder(organisaties).

Deze werkwijze spreidt de inzet van instellingen en voorkomt dat 'iedereen' bij 'alles' betrokken moet zijn. Voorwaarde is dat communicatie over resultaten, deelresultaten en praktische oplossingen breed plaatsvindt. De uitvoering van de programmalijnen zal daarom van een communicatietraject worden voorzien dat zodanig wordt opgezet dat zoveel mogelijk professionals worden bereikt. Wij willen daarbij maximaal gebruik maken van de bestaande communicatiemiddelen.

Wij gaan ervan uit dat instellingen 'hun' professionals ruimte geven aan de ontwikkeling van de programmalijnen en daarbinnen de projecten, deel te nemen. In de aanloop naar dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 hebben wij met enthousiaste professionals gesproken, die ambities onorthodox handen en voeten willen en kunnen geven. Van hun deskundigheid én enthousiasme willen wij maximaal gebruik maken door hen bijvoorbeeld te vragen als projectleider op te treden voor de uitvoering van een of meerdere projecten. Wij beseffen dat hun inzet tot op bepaalde hoogte zal moeten worden gefaciliteerd. Aan de andere kant verwachten wij ook een bijdrage vanuit de organisaties zelf.

Bij deelname aan de uitvoering van een project binnen een programmalijn, dienen de instellingen te garanderen dat zij de uitvoering verankeren in het reguliere beleid. Die garantie wordt alleen verzilverd als de resultaten daartoe ook aanleiding geven. Die verankering zal soms ten koste moeten gaan van werkwijzen en methoden die al jaren worden gebruikt, maar waarvan nut, noodzaak en effectiviteit niet zijn bewezen of die – gelet op ontwikkelingen in zorg(vraag) en samenleving – achterhaald zijn. Dat schept (financiële) ruimte om 'het nieuwe' structureel te verankeren.

De uitvoering van de programmalijnen beschouwen wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid: dus samen met instellingen en andere financiers zoals rijksoverheid, gemeenten, zorgkantoren en zorgverzekeraars. De uitvoering kan niet zonder adequate overlegstructuur worden waargemaakt. Al dan niet in combinatie met de bestaande bestuurlijke overleggen wordt een overlegstructuur tot stand gebracht waarin besluiten worden genomen over de uitwerking van de programmalijnen en die de ontwikkeling ervan volgt. Het overleg staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter die het vertrouwen geniet van alle partijen. Een onafhankelijk voorzitterschap geeft iedere partij ruimte zich vanuit zijn 'eigen', specifieke verantwoordelijkheid in het overleg op te stellen. Dat levert alleen voordelen op.

7. Programmalijn 1: perspectief voor kind, jongere en ouders

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' zijn als kernwoorden in deze programmalijn benoemd:

- Ouder(s) als expert van het eigen kind.
- Geef kind en ouders gereedschap om problemen op te lossen.
- Opvang én opvoeding.
- Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke (ook ná minderjarigheid).

Deze kernwoorden werken wij in vier projecten uit:

- Opvoedingsondersteuning.
- Centra voor Jeugd en Gezin.
- Bejegening van zorgvragers.
- Recht op jeugdzorg, zonder té lang wachten.

De uitwerking van het kernwoord 'Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke (ook ná minderjarigheid)' komt terug in programmalijn 4.

1. OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Om zich goed te kunnen ontwikkelen hebben kinderen veiligheid en bescherming nodig. In een veilige omgeving kunnen kinderen ongestoord spelen en hoeven ouders minder te verbieden. Belangrijk is dat kinderen bezigheden hebben die hen boeien en stimuleren. Daarmee kan ongewenst gedrag worden voorkomen. Complimenten en aanmoediging versterken de band tussen ouders en kinderen. Positieve steun stimuleert kinderen om vaardigheden te ontwikkelen die ze nodig hebben voor een goede sociale aanpassing. Het helpt hen ook om moeilijkheden en tegenslagen te overwinnen. Dat bevordert veerkracht en zelfredzaamheid van kinderen.

Het belang van de aanwezigheid van een laagdrempelig aanbod aan opvoedingsondersteuning voor ouders en opvoeders, kan niet genoeg worden onderstreept. Zo'n aanbod kan ook van belang zijn voor grootouders in hun relatie met hun (klein)kinderen en voor pleegouders. (Gemeentelijk gefinancierde) opvoedingsondersteuning voor ouders en opvoeders die (potentieel) risico's lopen, is aanwezig. Het aanbod opvoedingsondersteuning voor ouders die 'gewoon' vragen hebben over opvoeden en opgroeien, is beperkter van aard. Het is belangrijk daaraan - in het belang van kinderen zelf - een extra impuls te geven.

Ambitie 2009-2012: Het bevorderen van competent ouderschap en zelfvertrouwen van ouders en opvoeders in hun opvoedingskwaliteiten door het verder versterken van opvoedingsondersteuning gericht op het beantwoorden van 'gewone' vragen. Dat gebeurt met het introduceren van een beperkt aantal methodieken van opvoedingsondersteuning die als effectief zijn beoordeeld. De methodieken worden op termijn vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin aangeboden. Ook bibliotheken kunnen daarbij een rol spelen. De ambitie wordt samen met gemeenten gerealiseerd.

Doel 2009: Het aanbieden van de als effectief beoordeelde methodieken 'Triple P' (www.triplep-nederland.nl) en 'Opvoeden & zo' (www.opvoedenenzo.punt.nl) in vijf Limburgse wijken die bij voorkeur deel uitmaken van de wijkenaanpak binnen het provinciale programma 'Investeren in Steden en Dorpen'.

Activiteiten 2009: Op het terrein van opvoedingsvraagstukken wordt ouders en opvoeders een 'menu-pakket' aan ondersteuning aangeboden. Ouders die alleen met informatie zijn geholpen krijgen een 'Doe-het-zelf'-pakket, anderen zullen meer baat hebben bij een kortdurende individuele consultatie of een training in opvoedingsvaardigheden. 'Triple P' en 'Opvoeden & zo' kennen diverse aanbiedingsvormen, waarbij niet meer of minder aan ondersteuning wordt geboden dan ouders en opvoeders op dat moment nodig hebben.

Investeren in lokaal jeugdbeleid beperkt het aantal aanmeldingen bij Bureau Jeugdzorg. De resultaten uit onze beleidsperiode 2005-2008 laten dat zien (hoofdstuk 2).

2. CENTRA VOOR JEUGD EN GEZIN

In de loop van 2011 dienen alle gemeenten in Limburg te beschikken over een Centrum voor Jeugd en Gezin (www.centrumjeugdengezin.net > limburg of www.invoeringcjpg.nl). Het moeten herkenbare en laagdrempelige plekken worden voor ouders, kinderen en jongeren. Ze moeten er terecht kunnen voor opgroei- en opvoedvragen, adequate en passende hulp en coördinatie van die hulp. Ieder Centrum voor Jeugd en Gezin geeft minimaal uitvoering aan de vijf jeugdfuncties uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (www.invoeringwmo.nl > prestatievelden > PV2). Die functies hoeven niet allemaal op één fysieke locatie te worden uitgevoerd. De plaatselijke bibliotheek bijvoorbeeld kan een rol spelen bij de uitvoering van de functie 'Informatie en advies' (als voorbeeld: www.bibliotheeklandgraaf.nl > speciaal voor... > ouders en opvoeders). Ieder Centrum voor Jeugd en Gezin heeft een 'verbinding' met de toegangsfuncties van Bureau Jeugdzorg. Voorzamen moet worden dat Centra voor Jeugd en Gezin zich tot 'Probleemcentra voor Jeugd en Gezin' ontwikkelen.

Ambitie 2009-2012: Alle gemeenten in Limburg beschikken eind 2011 over een Centrum voor Jeugd en Gezin dat voldoet aan de basisvoorwaarden van het ministerie voor Jeugd en Gezin. Ieder Centrum voor Jeugd en Gezin kent een heldere, op afspraken gebaseerde relatie met de zorg- en adviesteams in het onderwijs en Bureau Jeugdzorg Limburg.

Doel 2009: Tien gemeenten beschikken over een Centrum voor Jeugd en Gezin dat voldoet aan de basisvoorwaarden van het ministerie voor Jeugd en Gezin. Deze centra kennen een heldere op afspraken gebaseerde relatie met de zorg- en adviesteams in het onderwijs en Bureau Jeugdzorg Limburg. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ervaringen in een aantal plattelandsgemeenten die als pilotgemeenten zijn aangewezen (Maasgouw, Gulpen-Wittem, Bergen, www.centrumvoorjeugdengezinbergen.nl en Helden (www.jeugdstation.nl)).

Activiteiten 2009: Het ondersteunen van alle gemeenten bij de ontwikkeling van hun Centra voor Jeugd en Gezin. Dit gebeurt met een in overleg met de gemeenten samengesteld basispakket aan ondersteuning bestaande uit onder andere individuele adviesgesprekken met gemeenten, inclusief het aanbieden van concrete handreikingen. Gemeenten die onderdeel zijn van de wijkenaanpak in het provinciale programma 'Investeren in Steden en Dorpen' en daarbinnen een Centrum voor Jeugd en Gezin willen realiseren, kunnen ook van diensten uit het basispakket gebruik maken.

Met de uitvoering van deze ambitie is in augustus 2008 een begin gemaakt binnen het provinciale programma 'Investeren in Mensen'.

3. BEJEGENING VAN ZORGVRAGERS (inclusief keuze uit hulpverleners)

Kinderen, jongeren en hun ouders die van jeugdzorg gebruik maken willen goed bejegend worden. Uit onderzoek blijkt dat dit nog voor verbetering vatbaar is. Goede bejegening is niet identiek aan het volgen van de wens van de zorgvrager. Ook 'slechte' boodschappen dienen van een 'goede bejegening' te worden voorzien. Professionals in de jeugdzorg hebben kennis, ervaring en vaardigheden om goed om te gaan met hun cliënten. Van professionals wordt ook gevraagd om scherp te zijn en te blijven op hun houding en communicatie naar cliënten en hen te bevragen naar hun ervaringen. Professionals dienen zich bewust te zijn van de wijze waarop zij in hun werk met cliënten omgaan. Bij een juiste bejegening hoort ook vertrouwen in elkaar en vertrouwen in een oplossing. Dat ontstaat als kind, ouder(s) en professional voor elkaar de moeite waard zijn. Vertrouwen over en weer is een goede basis voor een juiste bejegening. Bij de Stichting Jeugd Zorgvragers Limburg, Bureau Jeugdzorg en de drie provinciaal gefinancierde zorgaanbieders is bejegening nu al een belangrijk aandachtspunt. Voor pleegouders maakt bejegening expliciet onderdeel uit van het project 'Prima Pleegzorg' (zie programmalijn 3).

Ambitie 2009-2012: Kinderen, jongeren en hun ouders die van jeugdzorg gebruik maken zijn tevreden over de wijze waarop zij in de hulpverlening door professionals zijn en worden bejegend. De tevredenheid geldt voor 90% van de kinderen, jongeren en (pleeg)ouders die van Bureau Jeugdzorg en de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders gebruik maken. De tevredenheid blijkt na toepassing van prestatie-indicator 'Cliënttevredenheid' (zie hoofdstuk 13).

Doel 2009:

1. De provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg zetten samen met de Stichting Jeugd Zorgvragers Limburg (www.jeugd-zorgvragers.nl en www.jongeren-team-jeugdzorg.nl) hun 'eigen' – in 2008 gestarte – trajecten voort, gericht op een juiste bejegening van cliënten. Voor het meten van de resultaten maken ze gebruik van een bejegeningsthermometer.

2. Een werkwijze wordt ontwikkeld waarbij kinderen, jongeren en hun ouders de gelegenheid krijgen een keuze te maken uit meerdere voorgedragen hulpverleners. In de tweede helft van 2009 wordt een experiment met deze werkwijze gestart. Dit kan bij Bureau Jeugdzorg én bij de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders zijn. Het experiment staat ook open voor niet-provinciaal gefinancierde zorgaanbieders van geïndiceerde jeugdzorg. De start van het experiment loopt door tot in 2010 en kent eind 2009 tenminste tien gezinnen waarop de werkwijze is toegepast.

Activiteiten 2009:

1. Het (laten) ontwikkelen van een bejegeningsthermometer. Hiervoor stellen wij een prijsvraag open voor zorgvragers, pleegouders, professionals en studenten social studies. De bejegeningsthermometer wordt ontwikkeld op basis van nog vast te stellen criteria en is speels van karakter. Het laat het actuele oordeel van zorgvragers zien over de door hen ervaren 'bejegening' binnen bijvoorbeeld één locatie. Het ontwikkelde instrument is eind 2009 operationeel.

2. Het (laten) opstellen van een plan van aanpak waarin de eigen keuzevrijheid van kinderen, jongeren en hun ouders voor een specifieke professional op een verantwoorde en veilige wijze kan worden vormgegeven. Met de uitvoering van het plan van aanpak moet medio 2009 kunnen worden gestart.

Wij beschouwen de uitkomsten van de bejegeningsthermometer als een benchmark tussen de diverse eenheden van de provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg en tussen de instellingen onderling. De uitvoering van de doelstelling moet aansluiten bij de uitwerking van de landelijk vastgestelde prestatie-indicatoren en moet zodanig worden vormgegeven dat deze niet leidt tot een verhoging van de regeldruk binnen de instellingen.

4. RECHT OP JEUGDZORG ZONDER TE LANG WACHTEN

De Wet op de jeugdzorg geeft kinderen, jongeren en hun ouders een wettelijk verankerd recht op jeugdzorg. Het recht op jeugdzorg kan alleen worden waargemaakt als geïndiceerde zorg zonder wachten kan worden verkregen. In de vorige beleidsperiode is bij het wegwerken van wachtlijsten langer dan negen weken goede vooruitgang geboekt (zie hoofdstuk 2). Nieuwe methodieken zijn geïntroduceerd en werkprocessen zijn gestroomlijnd. Het aantal wachtenden is sinds medio 2007 stabiel en kent een permanente omvang van tussen de negentig en honderdveertig wachtenden. Ook het aantal wachtenden korter dan negen weken is min of meer stabiel.

Bij de uitvoering van de voornemens in dit Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012, moet wachten langer dan negen weken tot het einde gaan behoren. Dat is mogelijk nu met de minister voor Jeugd en Gezin afspraken zijn gemaakt over het volledig terugdringen van het aantal wachtende kinderen en jongeren langer dan negen weken uiterlijk op 31 december 2009. Aan de beschikbaarstelling van extra middelen in een omvang van 11,2 miljoen euro zijn resultaatafspraken verbonden. Deze middelen zijn beschikbaar om de structurele groei van de hulpvragen te kunnen opvangen (4,1 miljoen euro structureel) en de bestaande wachtlijsten te kunnen wegwerken (7,1 miljoen euro incidenteel, waaronder een bijdrage van 4.1 miljoen euro uit autonome provinciale middelen).

De nieuwe financieringssysteem die op 1 januari 2010 wordt ingevoerd, moet vanaf dat moment perspectief bieden. Dat kan echter alleen als de noodzakelijke middelen ook dan beschikbaar worden gesteld. Omdat de rijksmiddelen voor jeugdzorg vanaf 2010 op basis van nieuwe criteria over de provincies worden verdeeld, kan daarover nu nog geen zekerheid worden gegeven.

Bij de verdeling van de incidentele wachtlijstmiddelen jeugdzorg 2008 hebben de provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg een aantal plannen ingediend die mét zorginnovatie kunnen bijdragen aan het verder terugbrengen van wachtlijsten. De effectiviteit van deze plannen wordt op dit moment beoordeeld². Het resultaat wordt betrokken bij het opstellen van de wachtlijstplannen en de verdeling van de beschikbare extra financiële middelen. Bij het opstellen van de wachtlijstplannen betrekken wij de evaluatie die heeft plaatsgevonden bij de toepassing van een persoonsvolgend budget in de jeugdzorg³.

Ambitie 2009-2012: Kinderen en jongeren wachten niet langer dan negen weken op geïndiceerde jeugdzorg. Het aantal jongeren dat langer dan zes weken op geïndiceerde jeugdzorg wacht is ten opzichte van de peildatum 1 september 2007 met één derde teruggebracht. Deze ambities kunnen alleen worden gerealiseerd als de nieuwe financieringssysteem vanaf 2010 de noodzakelijke financiële (rand)voorwaarden geeft.

² Brief Gedeputeerde Staten van Limburg d.d. 29 april 2008

³ Rapportage 'Evaluatie toepassing persoonsvolgend budget 2007', Service.Jz, april 2008.

- Doel 2009:
1. Op 31 december 2009 wachten kinderen en jongeren niet langer dan negen weken op provinciaal gefinancierde jeugdzorg.
 2. Bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling wachten kinderen en jongeren niet langer dan vijf dagen op de start van een onderzoek.
 3. De doorlooptijd van melding tot einde onderzoek bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling bedraagt gemiddeld zeventig dagen⁴.

- Activiteiten 2009:
1. Het (laten) beoordelen van de eerder tot stand gebrachte innovatieve plannen van de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders en het verbinden van consequenties aan de uitkomsten. Dit gebeurt nog in 2008.
 2. Het (laten) opstellen van plannen waarmee de prestatieafspraken die met de minister voor Jeugd en Gezin zijn gemaakt, adequaat kunnen worden uitgevoerd. Hiermee wordt nog in 2008 gestart.
 3. De permanente monitoring van de omvang van de wachtlijsten langer én korter dan negen weken en monitoring van de uitvoering van de prestatieafspraken die met de minister voor Jeugd en Gezin zijn gemaakt. Dit gebeurt onder andere door middel van www.jeugdzorginlimburg.nl > wachtlijsten.

Het uitvoeren van deze ambitie maakt vanaf 2007 ook deel uit van het provinciale programma 'Investeren in Mensen'.

⁴ Uitvoering van de doelstelling vindt plaats onder de voorwaarden die staan vermeld in de 'Overeenkomst rijk en provincies over budget 2008-2009 en te leveren prestaties uiterlijk 31-12-2009' d.d. 5 september 2008.

8. Programmalijn 2: perspectief voor professionals

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' zijn als kernwoorden in deze programmalijn benoemd:

- 'Eigen' ruimte voor beroepskrachten.
- Ondersteuning van professionals leidt tot inspirerende professionals.
- Ontregeling van de jeugdzorg is vermenschlijking van de jeugdzorg.
- Systemen ondersteunen mens(elijk handelen) en niet andersom.

Deze kernwoorden werken wij in zes projecten uit:

- Stages en instroom.
- Leven-lang leren als garantie voor kwaliteit.
- Beroepstrots.
- Diversiteit.
- Regeldruk.
- Brede toepassing van ICT.

In de beleidsperiode 2005-2008 is de campagne 'Op pad met een andere instelling' door beperkte financiële middelen, maar in bescheiden omvang uitgevoerd. De campagne beoogt een jeugdzorg tot stand te brengen die qua cultuur, houding en uitstraling steeds een adequaat antwoord geeft op de snelle veranderingen in de samenleving en de steeds wisselende vragen van kinderen, jongeren en hun ouders. Het moet leiden tot actieve, vasthoudende en krachtig opererende professionals die kinderen, jongeren en hun ouders met passie stimuleren de regie (weer) in handen te nemen en zelf naar oplossingen te zoeken. Die houding vraagt van professionals dat ze loskomen van traditionele paradigma's en ruimte krijgen voor professionele autonomie. Dat kan niet zonder ondersteuning met expertise, werkbegeleiding, uitwisseling van ervaringen, feedback en een goed werkklimaat in een stimulerende omgeving.

Binnen 'Op pad met een andere instelling' hebben wij het onderzoek 'Instroom en arbeidsmarkt-problematiek jeugdzorg Limburg' laten uitvoeren⁵. Hieruit komt naar voren dat (provinciaal gefinancierde) instellingen voor jeugdzorg en relevante opleidingsinstituten onvoldoende aandacht geven aan:

- De sterke vergrijzing van het personeelsbestand waarmee zij te maken krijgen.
- De integratie van het 'Leven-lang leren'-concept in hun organisaties, waardoor geen permanente leeromgeving wordt gecreëerd.
- De vaardigheden van afgestudeerde studenten die onvoldoende aansluiten bij de eisen van de praktijk.

⁵ 'Instroom en arbeidsmarktproblematiek jeugdzorg Limburg', CESRT Hogeschool Zuyd, april 2007

Het onderzoek 'Instroom en arbeidsmarktproblematiek jeugdzorg Limburg' is in september 2007 door Provinciale Staten besproken. De uitkomst van het debat heeft ons aanleiding gegeven de aanbevelingen in een projectplan uit te werken. Dat is gebeurd samen met provinciaal en niet-provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg en relevante opleidingsinstellingen (de ROC's Gilde, Arcus en Leeuwenborgh en de hogescholen Zuyd en Fontys). Het plan 'Op pad met een andere instelling; Limburgs actieplan jeugdzorg en arbeidsmarkt' is op 3 juli 2008 – met draagvlak van alle partijen - opgeleverd en bestaat samenvattend uit vier projecten⁶. Wij willen die grotendeels uitvoeren in overeenstemming met het projectplan, dat uitgewerkte doelen en afrekenbare resultaten bevat.

Het plan 'Op pad met een andere instelling; Limburgs actieplan jeugdzorg en arbeidsmarkt' is tevens de provinciale uitwerking van het landelijke plan 'Professionalisering in de jeugdzorg'⁷. In het landelijke actieplan is vastgelegd dat professioneel handelen steunt op evidence based kennis die binnen een opleiding wordt verworven en waarbinnen ook vaardigheden in praktijksituaties worden getraind. Ook is vastgelegd dat professioneel handelen plaatsvindt binnen kaders die de overheid en of werkgeversorganisaties en beroepsverenigingen vaststellen. Tenslotte wordt professioneel handelen gekenmerkt door reflectie, intervisie en bijscholing, maar het kent ook een eigen autonomie en verantwoordelijkheid van de professional.

1. STAGES EN INSTROOM

Een soepele overdracht van kennis, competenties en attitudes bij nieuwe medewerkers in de jeugdzorg is een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende arbeidsmarkt én voor tevreden medewerkers. Aan die voorwaarde wordt op dit moment onvoldoende tegemoet gekomen. Stages worden als tekort ervaren, een eenduidige begeleidingsstructuur ontbreekt doorgaans en de gerealiseerde afstudeer- competenties sluiten niet aan bij de gevraagde beroepscompetenties. Op de 'maatschappelijke stage' als mogelijkheid om jongeren aan social work en jeugdzorg in het bijzonder te binden, heeft nog geen oriëntatie plaatsgevonden. De ondersteuning bij de introductie van maatschappelijke stages maakt deel uit van de provinciale kadernota (wonen), welzijn en zorg 2008-2012 'Leven in Limburg: samen en gezond'.

Ambitie 2009-2012: Er is een heldere en eenduidige structuur voor stages en stagebegeleiding en voor de begeleiding van beginnende professionals. De afstudeercompetenties en de gevraagde beroepscompetenties sluiten op elkaar aan. Dit moet een verhoogde uitstroom opleveren uit opleidingen social studies van 7% ten opzichte van de uitstroom 2008. De arbeidssatisfactie bij beginnende professionals dient na vier jaar aantoonbaar te zijn verbeterd ten opzichte van de tevredenheid in 2008.

6 'Regeldruk' en 'Brede toepassing van ICT' maken geen deel uit van het plan 'Op pad met een andere instelling; Limburgs actieplan jeugdzorg en onderwijs'. Het zijn eigenstandige projecten binnen deze programmaliijn.

7 Actieplan 'Professionalisering in de jeugdzorg', Utrecht september 2007. Het actieplan is opgesteld door werkgeversverenigingen, beroepsverenigingen en opleidingsinstellingen.

- Doel 2009:
1. Er is een begeleidings- en scholingsplan voor stages en beginnende professionals beschikbaar dat vanaf 2010 wordt geïmplementeerd. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de begeleiding van professionals die nodig is bij de introductie van nieuwe werkwijzen.
 2. Onderzocht is of maatschappelijke stages een rol kunnen spelen in de (provinciaal gefinancierde) jeugdzorg en als dit het geval is of ze kunnen bijdragen aan de ambities van het project 'Stages en instroom'.

Activiteiten 2009: Het (laten) ontwikkelen van een begeleidings- en scholingsplan dat draagvlak heeft bij instellingen voor jeugdzorg en relevante opleidingsinstituten. Er is bereidheid bij deze partijen hieraan bij te dragen. Bij het opstellen van het plan wordt van goede voorbeelden gebruik gemaakt.

2. LEVEN-LANG LEREN ALS GARANTIE VOOR KWALITEIT

De kwaliteit van de jeugdzorg wordt bepaald door de kwaliteit van de interactie tussen de professional, pleegouders en kinderen, jongeren en hun ouders. In die professionaliteit moet worden geïnvesteerd om (blijvend) adequaat te kunnen handelen in deze interactie. Hiervoor is 'Leven-lang leren' belangrijk: het houdt de kennis bij professionals op peil en bereidt hen voor op nieuwe vragen en dilemma's die in de interactie aan de orde komen. Oog voor kwaliteit, leven-lang leren, vraagsturing en empowerment zijn termen die sterk verankerd zijn in de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012 en van dit project deel uitmaken.

Jeugdzorg is professionele dienstverlening én sociale interventie. Er wordt gewerkt op basis van de vraag zoals kinderen, jongeren en hun ouders die beleven en verwoorden; jeugdzorg is niet identiek aan de subjectieve vraag die kinderen, jongeren en hun ouders stellen. Professionals werken ook op basis van (wetenschappelijke) kennis over opvoeden en opgroeien en over de toepasbaarheid en effectiviteit van beschikbare interventies. En ze werken op basis van wettelijke en maatschappelijke normen over wat acceptabel is in de opvoeding en wat niet.

Daarom is de kern van de professie in de jeugdzorg altijd een mix van vraaggericht (cliënt-based), effectief (evidence based) en normatief (value based) handelen. Wij willen de mix van deze drie dimensies laten uitwerken aan de hand van enkele hulpvragen of doelgroepen. Wat die hulpvragen en doelgroepen zijn kunnen diezelfde professionals goed aangeven. De uitkomst moet tot een integrale cultuurverandering bij professionals kunnen leiden. Die kenmerkt zich door een gedeelde visie in combinatie met methodische vernieuwing. Het 'onderhoud' van die verandering wordt verankerd in 'Leven-lang leren'-plannen.

Ambitie 2009-2012: De kern van de professie in de jeugdzorg is op basis van een mix van vraaggericht, effectief en normatief handelen uitgewerkt. Om het handelen qua kennis en deskundigheid te onderhouden, beschikken provinciaal gefinancierde instelling voor jeugdzorg over 'Leven-lang leren'-plannen. Hierin ook is aangegeven welk rendement van de uitvoering van het plan wordt verwacht in termen van personeelsverloop, arbeidssatisfactie en cliënttevredenheid.

Doel 2009: Er is een start gemaakt met trajecten binnen nog nader te bepalen doelgroepen, waarin 'de kern van de professie in de jeugdzorg' wordt uitgewerkt.

Activiteiten 2009: Het (laten) ontwikkelen en uitvoering (laten) geven aan trajecten waarin qua visie en methodiek gezocht wordt naar de juiste mix van vraaggericht, effectief en normatief handelen.

3. BEROEPSTROTS

De aandacht van politiek, media en publiek is de afgelopen jaren sterk gericht op de jeugdzorg. Vaak in negatieve zin. Professionals lijken echter niet op grote schaal ontmoedigd, zoals onlangs uit een enquête bleek. Meer dan 70% van de bevroegde professionals gaf aan "trots te zijn in de jeugdzorg te kunnen werken". Dit neemt niet weg dat 'naar buiten toe' aan een positiever beeld over de jeugdzorg moet worden gewerkt. Kinderen, jongeren en hun ouders moeten immers - als er problemen bij opvoeden en opgroeien zijn - de weg naar de jeugdzorg willen (blijven) bewandelen en bij (jonge) mensen dient interesse te blijven bestaan om in de jeugdzorg te gaan werken.

Ambitie 2009-2012: De Limburgse jeugdzorg is een zelfbewuste jeugdzorg die zich publiekelijk presenteert en laat zien wat ze kinderen, jongeren en hun (pleeg)ouders te bieden heeft. Dit gebeurt onder andere met inzichtelijke informatie en bijdragen in (vak)pers en tijdens bijeenkomsten en symposia. 'Beroepstrots' is verknoopt met de projecten 'Stages' en 'Leven-lang leren'.

Doel 2009:

1. De ontwikkeling van 'Leermeester-leerling'-trajecten, waarin de ervaren professional de beginnende collega 'het vak' leert en laat zien dat het plezier geeft complexe opvoed- en opgroeivragen te verkennen om er vervolgens een creatieve en effectieve invulling aan te geven.

2. De provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg stellen een communicatieplan op dat intern en extern moet bijdragen aan de ambitie.

- Activiteiten 2009:
1. Er vindt oriëntatie plaats op de mogelijkheden van de opzet van kleinschalige 'Leermeester-leerling'-trajecten.
 2. De provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg stellen gezamenlijk een communicatieplan.

4. DIVERSITEIT

De diversiteit in de Nederlandse samenleving moet gevolgen hebben voor de methodische inrichting van de jeugdzorg. Die is nu nog teveel op van oorsprong Nederlandse jongeren gericht. Daardoor komen allochtone jongeren in de jeugdzorg terecht als het écht te laat is. Dat blijkt uit de oververtegenwoordiging van allochtone jongeren in de gesloten jeugdzorg en hun ondervertegenwoordiging in de hulpverlening binnen een vrijwillig kader.

Het is (voor organisaties) belangrijk aandacht te besteden aan het aantrekken van medewerkers met diverse culturele achtergronden. Zij hebben vaak een betere aansluiting op de doelgroep. Nieuwe professionals moeten na hun opleiding in bezit zijn van interculturele competenties en vaardigheden. En naar de huidige professionals dienen kennis en inzicht te worden gebracht over etnische en culturele verhoudingen. Met 'Diversiteit' in de jeugdzorg moet een impuls worden gegeven aan kennis en vakmanschap, zodat we weten welke instrumenten aanslaan. In dit kader zijn de nota's 'Interculturele jeugdzorg Limburg' en het 'Uitvoeringsplan interculturele jeugdzorg Limburg'⁸ vastgesteld. Hieraan geven wij uitvoering. Zo mogelijk worden verbindingen gelegd met de wijkenaanpak binnen de provinciale programma's 'Investeren in Mensen' en 'Investeren in Steden en Dorpen'.

Ambitie 2009-2012: De provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg beschikken over een op maat van hun instelling toegesneden diversiteitsbeleid waarin aantoonbaar aandacht is voor toegang en bekendheid met jeugdzorg, de bevordering van de deskundigheid van medewerkers en de vergroting van de diversiteit in het bestand van professionals. Voor wat het laatste betreft dient het aandeel allochtone medewerkers van de huidige 2% naar 4% door te groeien in 2012.

Diversiteit in de pleegzorg komt terug in hoofdstuk 9.

Doel 2009: Voor het Limburgse diversiteitsbeleid zijn inventarisaties beschikbaar met 'goede voorbeelden'. Met gebruikmaking van deze inventarisaties geven de instellingen invulling aan hun diversiteitsbeleid.

In één gemeente wordt een 'best practice' geïmplementeerd met als doel een laagdrempelige toegang te realiseren tot de gemeentelijke en provinciaal gefinancierde jeugdzorg voor allochtone jongeren en hun ouders.

⁸ Uitvoeringsplan 'Interculturele jeugdzorg Limburg', april 2008

Activiteiten 2009: Het (laten) uitvoeren van inventarisaties waarin 'goede voorbeelden' van diversiteitsbeleid centraal staan op de onderdelen toegang en bekendheid met jeugdzorg, bevordering van deskundigheid van medewerkers en meer diversiteit in het bestand van medewerkers. Dit gebeurt in overeenstemming met het 'Uitvoeringsplan interculturele jeugdzorg in Limburg'.

5. REGELDRUK

Professionals geven aan door regeldruk murw te worden en hun werk niet goed te kunnen uitvoeren. Dit betekent dat wij de ervaren regeldruk en onnodige bureaucratie moeten terugdringen. Nog teveel wordt de jeugdzorg georganiseerd vanuit het klassieke organisatiedenken en wordt het primaire proces ontworpen vanuit een regelsysteem. De jeugdzorg vraagt hulpverlening op maat, waarbij ingespeeld wordt op elke individuele situatie. Dit betekent dat het primaire proces moet worden ontworpen vanuit de principes van vraagsturing. Dat kan ook reprofessionalisering betekenen. Het terugdringen van regeldruk moet voor kinderen, jongeren en hun ouders snellere hulp opleveren en geen dubbele vragen. Voor professionals moet gaan gelden: meer directe cliëntcontacten, minder papier en minder verantwoording.

Het landelijke actieplan 'Aanpak ervaren regeldruk en onnodige bureaucratie' biedt provincies de mogelijkheid een bijdrage te leveren aan de uitvoering daarvan. Onlangs zijn de uitkomsten verschenen van een landelijke nulmeting naar de ervaren regeldruk bij professionals. Daarnaast komen instrumenten beschikbaar om de ervaren regeldruk terug te brengen.

Ambitie 2009-2012: In 2011 is de door professionals ervaren regeldruk met 25% afgenomen ten opzichte van de situatie die in 2008 op basis van een uitgevoerde nulmeting is aangetroffen. Regeldruk speelt tussen de instellingen en overheden, tussen en binnen instellingen voor jeugdzorg en tussen instellingen, pleegouders en zorgvragers.

Doel 2009: Er bestaat inzicht wáár in de processen ervaren regeldruk kan worden verminderd in het onderlinge verkeer tussen instellingen en overheden, tussen en binnen instellingen en tussen instellingen, pleegouders en zorgvragers.

Activiteiten 2009: Op basis van de uitkomsten uit de nul-meting wordt een 'top 3' van knelpunten samengesteld van ervaren regeldruk bij professionals. Met instellingen en professionals wordt een plan van aanpak uitgewerkt waarmee deze drie belangrijkste knelpunten kunnen worden aangepast. Bij het waarmaken van de ambitie wordt gebruik gemaakt van de ervaringen die bij het landelijke digitale meldpunt regeldruk binnenkomen. Het melden van overbodige regels door Limburgse professionals en zorgvragers wordt gestimuleerd.

Om zichtbaar te kunnen maken waar de ervaren regeldruk (verder) kan worden verminderd, overwegen wij deskundige personen uit relevante sectoren in het bedrijfsleven naar de (logistieke) processen in de jeugdzorg te laten kijken.

6. BREDE TOEPASSING VAN ICT

Er moet worden geïnvesteerd in ict in de Limburgse jeugdzorg. Het kan tot minder bureaucratie leiden en het ondersteunt kinderen, jongeren en hun ouders. Instellingen kennen hun eigen informatie- en communicatiesystemen en hun eigen digitale gegevens-vastlegging. Gelijktijdig zijn die instellingen ketenpartners van elkaar en hebben ze te maken met dezelfde jeugdigen en dezelfde gezinnen. Digitale gegevensuitwisseling tussen de instellingen ontbreekt, waardoor kinderen, jongeren en ouders, maar ook professionals met dubbel werk worden geconfronteerd. De inzet van ict kan helpen om de onderlinge samenwerking tussen instellingen te verbeteren.

Ambitie 2009-2012: Er is sprake van een op de jeugdzorgketen afgestemd ict-systeem. Er wordt gebruik gemaakt van één elektronisch kinddossier, dat ook ouders kan ondersteunen. Jongeren die in de jeugdzorg verblijven hebben de beschikking over internet. De ambitie wordt gerealiseerd door uitvoering te geven aan het projectplan 'ICT-beleid in de Limburgse jeugdzorg'.

Doel 2009:

1. Cliëntgegevens binnen de provinciaal gefinancierde jeugdzorg zijn digitaal beschikbaar voor Bureau Jeugdzorg en de provinciale gefinancierde zorgaanbieders en onderling uitwisselbaar.
2. Kinderen en jongeren in de provinciaal gefinancierde residentiële jeugdzorg hebben de mogelijkheid van internet gebruik te maken.

Activiteiten 2009: Het (laten) ontwikkelen van een ict-instrument dat de bestaande registratiesystemen bij Bureau Jeugdzorg (IJ) en de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders (Care4) met elkaar kan verbinden met het oog op onderlinge digitale uitwisseling van cliëntgegevens.

Met de uitvoering van deze ambitie is in 2008 een begin gemaakt binnen het provinciale programma 'Investeren in Mensen'.

9. Programmalijn 3: perspectief op methodische vernieuwing

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' zijn als kernwoorden in deze programmalijn benoemd:

- Investeren in het verkrijgen van inzicht in de vraagontwikkeling.
- Investeren in werkzame programma's die de hulpverlening ondersteunen.
- Genoeg tijd werkt heilzaam voor ouder, hulpverlening én samenleving.

Deze kernwoorden werken wij in vier projecten uit:

- Inzicht in de vraagontwikkeling.
- Effectieve jeugdzorg.
- Prima Pleegzorg.
- Marktgerichte jeugdzorg.

1. VRAAGONTWIKKELING

Inzicht in de vraagontwikkeling staat in de jeugdzorg nog in de kinderschoenen. Hierdoor ontbreekt ook een gedegen (trend)analyse van vraag en aanbod. Inzicht in de toekomstige vraag is belangrijk. Het stelt ons in staat de juiste geïndiceerde zorg in te kopen en het biedt de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders de mogelijkheid het aanbod in te richten dat passend is. Op dit moment wordt het antwoord op de vraag nog teveel bepaald door het bestaande aanbod, waardoor niet altijd de eerst aangewezen zorg wordt verleend.

In Limburg is een aantal aanzetten gegeven waarmee – op termijn – inzicht in vraagontwikkeling kan ontstaan. In de onlangs verschenen 'Analyse voor het inkoopadvies van Bureau Jeugdzorg Limburg'⁹ wordt aangegeven dat een goede en betrouwbare berekening van het benodigde aanbod in de provinciaal gefinancierde jeugdzorg (nog) niet mogelijk is. Dat kan wel in de komende jaren worden gerealiseerd. Met de Limburgse GGD-en wordt onderzocht of hun jeugdmonitor met een aantal parameters kan worden uitgebreid.

9 'Analyse voor het inkoopadvies van Bureau Jeugdzorg Limburg, verkenning van de benodigde inzet jeugdzorg in de provincie Limburg in 2009', Significant, 1 juli 2008.

Ambitie 2009-2012: De inkoop van het provinciaal gefinancierde zorgaanbod in de jeugdzorg is gebaseerd op een betrouwbare analyse van vraag en aanbod. Inkoop van jeugdzorg vindt plaats op basis van de behoefte aan zorg van kinderen, jongeren en hun ouders. Voor een bredere benadering van het jeugdbeleid is een provinciale jeugdmonitor beschikbaar die gebaseerd is op een gedegen analyse van de (verwachte) ontwikkelingen.

Doel 2009:

1. In de verdere voorbereiding naar een optimale vraaganalyse aan het einde van de beleidsperiode levert Bureau Jeugdzorg een Inkoopadvies dat op grond van de indicatiebesluiten inzicht geeft in het wenselijke aanbod.
2. Er bestaat overeenstemming en draagvlak over de inhoud van een Limburgse jeugdmonitor.

Activiteiten 2009: Instellingen voor jeugdzorg leveren tijdig, betrouwbare informatie die voor een analyse van vraag en aanbod nodig is. Overleg met onder andere de gemeenten moet invulling geven aan de doelstelling over een Limburgse jeugdmonitor. Er vindt oriëntatie plaats op de rol die de Universiteit Maastricht, de Hogeschool Zuyd en Fontys en private partijen in dit kader kunnen spelen. Die oriëntatie is ook van belang voor de totstandkoming van een kennisinstituut voor (jeugd-)welzijn dat onder andere innovatie van de jeugdzorg in brede zin kan stimuleren.

2. EFFECTIEVE JEUGDZORG

Er bestaat weinig kennis over het effect van methodes die in de jeugdzorg worden toegepast. Er zijn initiatieven om alleen nog interventies toe te passen die bewezen effectief zijn. Naast effectief bewezen methoden, wordt effectiviteit ook bepaald door het vertrouwen dat professionals en zorgvragers in elkaar hebben. In dit kader is bij het project 'Leven-lang leren als garantie voor kwaliteit' aangegeven dat jeugdzorg altijd een mix is van vraaggericht (cliënt-based), effectief (evidence based) en normatief (value based) handelen. Er mag overigens vanuit worden gegaan dat methodieken die effectief zijn, hun effectiviteit mede ontleen aan vraaggericht en normatief handelen.

Het is van belang dat in meer situaties wordt gewerkt met methoden die het effect van de zorg inzichtelijk kunnen maken of bewezen effectief zijn. Dat moet gebeuren in nauwe samenspraak met professionals. Ook zij moeten de toepassing van effectieve methoden als een ondersteuning van hun werk ervaren. Dat geldt ook voor zorgvragers en pleegouders. Dat levert tevreden mensen op. In overeenstemming met hoofdstuk 4 nemen effectieve methoden die worden geïmplementeerd 'de empowerment van de zorgvrager' als uitgangspunt. Zonder dat uitgangspunt géén implementatie van nieuwe methodieken.

Ambitie 2009-2012: 1. Provinciaal gefinancierde zorgaanbieders passen interventies toe die gebaseerd zijn op methoden die effectief zijn gebleken en die vermeld staan in de 'Databank effectieve interventies' (www.jeugdinterventies.nl). De toepassing van effectieve methoden gebruiken wij voor sturing bij inkoop van zorg. Bij de toepassing van effectieve methoden bestaat draagvlak bij professionals.

2. In het perspectief van structurele toepassing van vormen van online-hulpverlening in de geïndiceerde en niet-geïndiceerde jeugdzorg aan het einde van deze beleidsperiode, zijn experimenten met dit type ondersteuning en hulp uitgevoerd. In die experimenten is afstemming gezocht met gemeentelijke en AWBZ-gefinancierde instellingen.

Doel 2009: 1. Tenminste 35% van het provinciaal gefinancierde zorgaanbod is effectief of instellingen kunnen aangeven dat er aanwijzingen zijn voor effectiviteit.

2. Gestart is met een eerste oriëntatie naar de mogelijkheden van ontwikkeling én toepassing van vormen van online-hulpverlening in de geïndiceerde en niet-geïndiceerde jeugdzorg in deze provincie.

Activiteiten 2009: Met Bureau Jeugdzorg en de provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg wordt besproken hoe – met het oog op draagvlak – professionals kunnen worden betrokken bij de implementatie van een meer effectieve jeugdzorg. Ook wordt het overleg gestart over de vraag op welke wijze effectieve methoden kunnen worden gebruikt bij sturing van inkoop van zorg. Er vindt oriëntatie plaats op de rol die de Universiteit van Maastricht en de Hogeschool Zuyd en Fontys in dit kader kunnen spelen.

In het overleg met Bureau Jeugdzorg en de provinciaal en niet-provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg moet worden bevorderd dat in Limburg ontwikkelde methodieken voor vermelding in de 'Databank effectieve interventies' worden voorgedragen.

3. PRIMA PLEEGZORG

'Prima Pleegzorg' verwijst naar de intentie om in Limburg de best mogelijke pleegzorg te realiseren. Aan 'Prima Pleegzorg' ligt een vastgesteld visiedocument¹⁰ ten grondslag dat door alle partijen in (en deels buiten) de pleegzorg is onderschreven. Met het visiedocument als basis is op 1 november 2008 het innovatieplan 'Prima Pleegzorg 2009-2012'¹¹ afgerond. Het innovatieplan bevat de 'pleegzorgagenda' voor de komende jaren. Qua omvang heeft het innovatieplan het karakter van een eigenstandig programma met een aantal projecten.

¹⁰ 'Prima Pleegzorg 2007-2011, visiedocument pleegzorg Limburg', 27 november 2007.

¹¹ 'Prima Pleegzorg 4 x i', innovatieplan pleegzorg provincie Limburg 2009-2012, oktober 2008.

Het innovatieplan is opgesteld samen met de voorzieningen voor pleegzorg (William Schrikker Pleegzorg, Rubicon jeugdzorg en XONAR), Mutsaersstichting, de PleegouderRaden van de voorzieningen voor pleegzorg, Bureau Jeugdzorg Limburg, Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, afdeling Limburg, Jeugd Zorgvragers Limburg, Platform Minderheden Limburg, Meer Kleur en Kwaliteit en Platform Allochtone Zorgvragers Limburg.

Het innovatieplan kent de volgende ambities:

- Continuïteit voor het kind.
- Continuïteit voor de hulpverlening.
- Pleegzorg op maat.
- Vraaggericht werken vanuit dialoog.
- Eén kind, één gezin, één familie, één plan.
- Meerdere organisaties: één plan.
- Integraal werken op alle niveaus.

De ankers van het innovatieplan zijn participatie, continuïteit, pleegouderschap, professionalisering en organisatie. De ankers zijn uitgewerkt in zeven projecten:

- Vraaggerichte pleegzorg.
- Ouders en jeugdigen in de pleegzorg.
- Sociale netwerkstrategieën.
- Kleurrijke pleegzorg.
- Afstemming in de pleegzorg.
- Pleegzorg Limburg: één gezicht.
- Leren en ontwikkelen in de pleegzorg.

Het innovatieplan formuleert de ambities 2012 die aan elk speerpunt ten grondslag liggen. De ambities zijn vervolgens in concrete acties voor de jaren 2009, 2010, 2011 en eventueel 2012 vertaald.

Ambitie 2009-2012: De Limburgse pleegzorg is 'Integrale pleegzorg' met één gezicht, die werkt vanuit sociale netwerkstrategieën, waarin participatie van iedereen die voor de jeugdige belangrijk is centraal staat. 'Integrale pleegzorg' werkt vraaggericht, is kleurrijk, flexibel en creatief. In 2012 zeggen alle participanten: 'Prima Pleegzorg!'

Doel 2009: Uitvoering wordt gegeven aan de doelen die per speerpunt in het innovatieplan 'Prima Pleegzorg' zijn vermeld. In relevante doelen zijn verbindingen gelegd met ambities die onderdeel vormen van het plan 'Op pad met een andere instelling; Limburgs actieplan jeugdzorg en arbeidsmarkt' (zie programmalijn 2).

Activiteiten 2009: Aan de acties die per speerpunt in het innovatieplan 'Prima Pleegzorg zijn vermeld, wordt uitvoering gegeven.

Met de uitvoering van 'Prima Pleegzorg' is in 2008 een begin gemaakt binnen het provinciale programma 'Investeren in Mensen'.

4. MARKTGERICHTE JEUGDZORG

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' is aangegeven dat onderzocht moet worden of het mogelijk is bij de huidige provinciaal gefinancierde instellingen (een zekere mate van) marktgerichtheid te introduceren. Marktwerking 'van binnenuit'. Dat zou kunnen door (een vorm van) het franchisemodel in de jeugdzorg te introduceren. In zo'n model is het mogelijk dat binnen de bestaande instellingen relatief zelfstandige 'ondernemingen' ontstaan van enthousiaste professionals die op maat hulp kunnen verlenen, zonder 'vast te zitten' aan structuren van de 'eigen' organisatie. Zo'n franchise- onderneming laat de 'ballast van het werk' doen door de moederorganisatie. Van het onderzoek maakt ook de vraag deel uit of een franchiseonderneming tegemoet kan komen aan de wens van kleinschalig opgezette (verblijfs)voorzieningen. Buiten franchiseondernemingen kan ook gekeken worden naar andere organisatievormen waarmee de professionele autonomie wordt gestimuleerd.

Ambitie 2009-2012: De Limburgse jeugdzorg beschikt over instrumenten met marktprikkels, waarmee vraagsturing, efficiency en productontwikkeling kunnen worden gestimuleerd.

Doel 2009: Met geïnteresseerde instellingen wordt de vraag beantwoord hoe modellen in de jeugdzorg kunnen worden geïntroduceerd, waarmee de vraagsturing kan worden versterkt en aan professionals ruimte wordt gegeven zich - binnen kaders - op hoofdlijnen als proceseigenaren op te stellen.

Activiteiten 2009: Over de mogelijkheden van een meer marktgerichte jeugdzorg, wordt begin 2009 een expertmeeting georganiseerd. Ook de grenzen aan een marktgerichte jeugdzorg komen daarbij aan de orde.

De mogelijkheden en de voor- en nadelen van een franchisemodel in de jeugdzorg worden – mede aan de hand van ervaringen in de zorg – onderzocht.

10. Programmalijn 4: perspectief op samenwerking dwars door 'alles' heen

In de Kaderbrief Jeugdzorg Limburg 2009-2012: 'Ieder kind is een talent!' zijn als kernwoorden in deze programmalijn benoemd:

- Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kinderen, jongeren en hun ouders.
- Afstemming, samenwerking én verbinding.
- Samenwerking op en tussen alle niveaus.
- Samenwerking leidt tot 'de beste' aanpak.

Deze kernwoorden werken wij in drie projecten uit:

- Integrale indicatiestelling
- Regie en doorzettingsmacht.
- Kleine pilots, snél resultaat.

1. **INTEGRALE INDICATIESTELLING**

Kinderen en jongeren die van geïndiceerde jeugdzorg gebruik maken, volgen doorgaans ook speciaal onderwijs of hebben ondersteunende AWBZ-zorg nodig. Zij krijgen met afzonderlijke indicaties te maken van verschillende indicatieorganen. Dat kunnen er soms zelfs drie zijn. Die hebben allemaal hun eigen werkwijze, hun eigen protocol en hun eigen wachttijden. De samenwerking tussen deze organen moet zodanig zijn dat een snelle en correcte toeleiding naar zorg en onderwijs in 'één lijn' kan plaatsvinden. Dit levert betere en snellere hulp op en voorkomt dat werk dat eerder is uitgevoerd, wordt overgedaan. Op plaatsen in Limburg is met integrale indicatiestelling beperkt ervaring opgedaan.

Ambitie 2009-2012: 1. Alle kinderen en jongeren in Limburg die door meervoudige problematiek gebruik moeten maken van jeugdzorg en onderwijs, krijgen één integrale indicatie. Qua inhoud biedt die indicatie voldoende houvast om uitvoering te kunnen geven aan het motto 'Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke'.

2. In het perspectief van structurele invoering zijn voor specifieke doelgroepen experimentele projecten uitgevoerd waarin onderzoek, indicatiestelling én behandeling op een creatieve wijze met elkaar zijn verbonden. In die projecten wordt – met in achtnaam van wat de Wet op de jeugdzorg inhoudelijk beoogt – onderling maximaal gebruik gemaakt van de deskundigheden die Bureau Jeugdzorg, de provinciaal en niet-provinciaal gefinancierde zorgaanbieders en het onderwijs hebben. Deze ambitie kent een relatie met de projecten 'Regie en doorzettingsmacht' en 'Kleine pilots, snél resultaat'.

Doel 2009: 1. Alle Zuid-Limburgse kinderen en jongeren met een onderwijs- en zorgvraag hebben een integraal indicatietraject voor zowel onderwijs als zorg. Kinderen en jongeren zijn samen met hun ouders bevraagd naar de klantvriendelijkheid van de integrale indicatietrajecten. In de regio Weert is een aanzet gegeven voor integrale indicatiestelling.

2. Oriëntatie vindt plaats op de vraag voor welke specifieke doelgroep(en) integrale indicatiestelling kan worden gecombineerd met de gelijktijdige tot standkoming van een integraal behandelingsplan. In relatie daarmee wordt gestart met trajecten die onderzoek, indicatiestelling en behandeling op creatieve wijze met elkaar verbinden.

Activiteiten 2009: Het opstellen van de werkprocessen die (kunnen) leiden tot een integraal indicatietraject (gecombineerd met integrale behandeltrajecten) en afspraken maken met alle betrokkenen dat volgens deze werkafspraken (al dan niet experimenterend) wordt gewerkt.

2. REGIE EN DOORZETTINGSMACHT

In het belang van kinderen, jongeren en hun ouders wil iedereen samenwerken. Ook als de ondersteuning en hulp door de complexiteit gegeven moet worden door diverse professionals uit verschillende instellingen. Maar wordt het concreet, dan worden de verschillen zichtbaar. Dan worden belangen duidelijk en de consequenties voor de inzet van personen en organisaties. Het gezin dat geholpen moet worden, wordt dan vaak letterlijk het kind van de rekening. Regie en doorzettingsmacht zijn dan nodig op basis van het motto 'Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke'. Bij doorzettingsmacht is het afgelopen met de traagheid van besluitvorming, de autonomie van instellingen en het zich beroepen van professionals op bijvoorbeeld beroepscode's en privacyreglementen.

Doorzettingsmacht betekent dat iemand een doorslaggevende bevoegdheid krijgt om noodzakelijke maatregelen te treffen zóndig met bevoegdheden die liggen op het terrein van anderen. Bij doorzettingsmacht in de (jeugd)zorg is het tot nu toe vooral bij 'stoere taal' gebeven. Bij integrale indicatiestelling (eventueel gecombineerd met de gelijktijdige totstandkoming van integrale behandelplannen) en de implementatie van de landelijke Verwijsindex risicojongeren zal 'één kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke' en (eventueel doorzettingsmacht) 'handen en voeten' moeten worden gegeven.

Ambitie 2009-2012: Er is ruime ervaring opgedaan met de wijze waarop 'Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke' kan worden toegepast, mét mogelijkheden van doorzettingsmacht. De ervaring betreft ook de vraag of de uitvoering van deze ambitie belemmerd wordt door wet- en regelgeving. Bij de uitvoering van deze ambitie wordt gebruik gemaakt van de toepassingen die voortkomen uit integrale indicatiestelling en de implementatie van de landelijke Verwijsindex risicojongeren die vanaf 2010 overal in de provincie Limburg zal zijn afgerond.

Doel 2009:

1. Met minimaal twintig jongeren die een integrale indicatie hebben gekregen en waar meerdere zorgaanbieders ondersteuning en hulp bieden, is gewerkt met 'Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke', eventueel met doorzettingsmacht. Er ligt ook een relatie met de projecten 'Integrale indicatiestelling' en 'Kleine pilots, snél resultaat'.
2. Samen met gemeenten en relevante instellingen voor (jeugd)welzijn en het onderwijs wordt de ondersteuning voortgezet gericht op een volledige implementatie van de Verwijsindex risicojongeren in elke gemeente in Limburg¹².

Activiteiten 2009: Een procesbeschrijving tot stand brengen over de wijze waarop het motto 'Eén kind, één gezin, één plan, één verantwoordelijke' kan worden uitgevoerd, wat daarbinnen – indien van toepassing – de betekenis is van doorzettingsmacht en hoe de financiering van 'één plan' kan worden gerealiseerd. Het in 2008 tot stand gekomen ondersteuningsaanbod aan de gemeenten met het oog op de tijdige implementatie van de Verwijsindex risicojongeren wordt uitgevoerd en voortgezet.

12 Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een motie van Provinciale Staten van Limburg d.d. 14 december 2007.

Mede gestimuleerd door de op 14 december 2007 door Provinciale Staten aangenomen motie, hebben alle Limburgse gemeenten besloten tot invoering van de landelijke Verwijsindex risicojongeren over te gaan in combinatie met de keuze voor een en het zelfde regionaal risicosignaleringssysteem (www.verwijsindex.nl). Op 17 december 2008 zullen de Limburgse gemeenten in aanwezigheid van de minister voor Jeugd en Gezin het lokale risicosignaleringssysteem op de landelijke Verwijsindex aansluiten.

3. KLEINE PILOTS, SNÉL RESULTAAT

(Intersectorale)samenwerking moet zich in de praktijk bewijzen en laat zich moeilijk van bovenaf opleggen. Het is cruciaal om te laten zien dat het werkt om initiatieven te ontwikkelen waarin dankzij samenwerking resultaten kunnen worden geboekt. Succes zorgt voor commitment en voor draagvlak. De meerwaarde van samenwerking moet uit de praktijk blijken, waardoor onderling vertrouwen tussen partners ontstaat. In de afgelopen jaren is een aantal (inter)sectorale samenwerkingsvormen tot stand gekomen die er voor kinderen, jongeren en hun ouders toe doen. Van die ervaringen maken we gebruik bij het opzetten van intersectorale samenwerking voor specifieke doelgroepen.

Onderdeel van dit project vormt de uitwerking van een experiment, waarin onderzoek, indicatiestelling en behandeling met elkaar worden verbonden, zodat kinderen, jongeren en hun ouders een snelle(re) toegang krijgen tot onderzoek en behandeling. Het moet bijdragen aan het voorkomen van dubbel werk en bureaucratische overregulering. Hier wordt een relatie gelegd met het project 'Integrale indicatiestelling'.

Ambitie 2009-2012: De ambitie is vierledig:

1. Er zijn 'good practices' beschikbaar waarmee kan worden voorzien in adequate vervolghulp, werk en huisvesting aan licht verstandelijk gehandicapte jongeren (Ivg-jeugd) die na minderjarigheid nog op ondersteuning zijn aangewezen.
2. Er zijn samenwerkingsafspraken tussen provinciaal gefinancierde zorgaanbieders, gemeenten en woningbouwcorporaties¹³.
3. Voor de meest in het oog springende problemen bij ondersteuning en hulp aan autistische kinderen en jongeren zijn succesvolle vormen van intersectorale samenwerking opgezet en breder kunnen worden toegepast. Bezien wordt of voor deze groep naar creatieve verbindingen kan worden gezocht tussen onderzoek, indicatiestelling en behandeling als onderdeel van het project 'Integrale indicatiestelling'.
4. De crisisinterventie aan kinderen en jongeren is intersectoraal geregeld.

¹³ Dit gebeurt in opdracht van de minister voor Jeugd en Gezin.

Doel 2009:

1. Er wordt uitvoering gegeven aan een kleinschalige pilot, waarin gekeken wordt hoe de overgang van minderjarigheid naar meerderjarigheid bij lvg-jeugd kan worden versoepeld. Juist voor deze doelgroep houdt de ondersteuning en hulp niet op bij het bereiken van de meerderjarigheid.
2. Er bestaat zicht op de mogelijkheden en de effecten van samenwerking tussen provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg, gemeenten en woningbouwcorporaties over voldoende huisvesting van jongeren als vervolg op geïndiceerde jeugdzorg.
3. In aanzet is een plan beschikbaar waarmee uitvoering kan worden gegeven aan intersectoraal opgezette crisisinterventie. Aansluiting wordt gezocht bij het sectoraal geïmplementeerde plan 'Geen kind op straat' van de provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg.

Activiteiten 2009:

1. In het najaar 2008 komt een projectplan beschikbaar dat invulling geeft aan een pilot waarin de overgang van minderjarigheid naar meerderjarigheid bij lvg-jeugd kan worden versoepeld¹⁴. De pilot wordt in 2009 uitgevoerd.
2. Tussen enkele gemeenten en tenminste één woningbouwcorporatie vindt oriëntatie plaats naar de mogelijkheden van het realiseren van voldoende huisvesting van jongeren als gevolg op geïndiceerde jeugdzorg. Hierbij wordt ook de toeleiding naar school en werk betrokken.

¹⁴ Pilot en projectplan komen voort uit een motie die Provinciale Staten van Limburg op 14 december 2007 hebben aangenomen.

11. Financiën

Tabel begroting 'Vernieuwingsagenda jeugdzorg Limburg' 2009-2012.

Lasten 'Vernieuwingsagenda' jeugdzorg 2009-2012 (bedragen x € 1000)	2009	2010	2011	2012
Programmalijn 1: perspectief voor kind, jongere en ouders				
Opvoedingsondersteuning	200	300	100	0
Centra voor Jeugd en Gezin	0	100	0	0
Bejegening	100	100	25	0
Recht op jeugdzorg, zonder té lang wachten	4.811	1.800	500	0
Totaal programmalijn 1	5.111	2.300	625	0
Programmalijn 2: perspectief voor de professional				
Stages	75	80	80	75
Leven-lang leren	250	250	200	200
Beroepstrots	70	70	70	70
Diversiteit	50	75	50	50
Regeldruk	20	30	10	0
Brede toepassing van ICT	600	250	250	0
Totaal programmalijn 2	1.065	755	660	395
Programmalijn 3: perspectief op methodische vernieuwing				
Vraagontwikkeling	75	100	100	50
Effectieve jeugdzorg	150	150	100	0
Prima Pleegzorg	300	500	350	0
Marktgerichte jeugdzorg	75	150	200	0
Totaal programmalijn 3	600	900	750	50
Programmalijn 4: perspectief op samenwerking dwars door 'alles' heen				
Integrale indicatiestelling	50	100	50	0
Regie en doorzettingsmacht	200	200	150	0
Kleine pilots, snél resultaat	500	500	500	200
Totaal programmalijn 4	750	800	700	200
Totaal lasten 'Vernieuwingsagenda' jeugdzorg	7.526	4.755	2.735	645

Tabel dekking 'Vernieuwingsagenda jeugdzorg Limburg' 2009- 2012

Dekkingsvoorstel (bedragen x € 1000)	2009	2010	2011	2012
Bijdrage ministerie voor Jeugd en Gezin (wachtlĳstbestrijding)	3.011	-	-	-
Egalisatiereserve jeugdzorg	750	750	750	645
Provinciale middelen	3.765	4.005	1.925	-
Totaal dekkingsmiddelen 'Vernieuwingsagenda jeugdzorg'	7.526	4.755	2.735	645

12. Regulier beleid: Bureau Jeugdzorg Limburg

INDICATIESTELLING¹⁵

Bureau Jeugdzorg Limburg (www.bjzlimburg.nl) vormt de toegang tot de geïndiceerde jeugdzorg. Dat betekent dat (provinciaal gefinancierde) jeugdzorg alleen toegankelijk is als Bureau Jeugdzorg samen met de direct betrokkenen heeft vastgesteld, dat deze hulp ook echt nodig is. Dit wordt in een indicatiebesluit vastgelegd.

In de kwaliteit van de indicatiestelling is sterk geïnvesteerd. Deze investering (met het zogenoemd 'VIB'-traject) wordt begin 2009 afgesloten. Het leidt ertoe dat het indicatiebesluit transparante doelen formuleert op het niveau van de cliënt. In een vrijwillig kader zijn dat de doelen van jeugdige en ouders zelf; in een onvrijwillig kader is dit ook het streven, maar kan het uit het oogpunt van veiligheid en bescherming nodig zijn dat Bureau Jeugdzorg eigen doelen inbrengt. Voor impliciete doelen van de professional is in het indicatiebesluit geen plaats. De doelen zijn ankerpunt voor het moment van beëindiging van de hulp. De doelen zijn voor de casemanager van Bureau Jeugdzorg het kader voor de toetsing van de zorg die de zorgaanbieder geeft. Niet de vraag welke zorg wordt verleend is interessant, maar worden de doelen bereikt en zijn kind, jongere en ouders tevreden. Hier ligt vervolgens een relatie met de landelijk afgesproken prestatie-indicatoren (zie hoofdstuk 13).

Ambitie 2009-2012: 1. De indicatiestelling vindt plaats op basis van acht categorieën, waarbij de ernst en de aard van de problematiek wordt aangegeven in termen van licht, middel of zwaar. Hiervoor wordt een gevalideerd instrument gebruikt. Bij indicatiestelling wordt maximaal gebruik gemaakt van de informatie die bijvoorbeeld binnen het onderwijs of een Centrum voor Jeugd en Gezin beschikbaar is over de betreffende jeugdige.

2. Door de versnelling van de indicatieprocessen én de permanente toepassing van zogenoemde 'Doorbraak'-methode wordt het mogelijk de doorlooptijd tussen aanmelding en indicatiebesluit naar gemiddeld drie weken terug te brengen. Ondersteuning kan worden geboden vanuit het project 'Regeldruk' (hoofdstuk 8) en 'Integrale indicatiestelling' (hoofdstuk 10).

Doel 2009: Vanaf 2009 vindt indicatiestelling plaats volgens acht categorieën. Deze categorieën worden door zorgaanbieders vertaald in uniforme zorg- en bekostigingseenheden volgens het financieringssysteem 'Kaiser'. Vooruitlopend op een wetwijziging vervalt omvang en duur van de geïndiceerde zorg in het indicatiebesluit.

¹⁵ Bij de tekst is gebruik gemaakt van een factsheet van de Provincie Overijssel. De tekst komt overeen met interprovinciaal gemaakte afspraken.

Naast het doel van de hulp is de aard en ernst van de problematiek relevant voor de indicatiestelling. Bureau Jeugdzorg bepaalt hoe zwaar de zorg maximaal kan zijn die nodig is. Deze zorgzwaarte onderscheidt zich naar enkele categorieën, bijvoorbeeld licht, middel en zwaar. Deze indeling is te herleiden naar de landelijk afgesproken onderliggende indicatie- en zorgcategorieën. De zorgzwaarte biedt de grond voor de aanspraak van de jeugdige op geïndiceerde zorg. Die indicatie is zo ingericht dat alleen een wijziging van de indicatie nodig is als het doel van hulp zodanig ingrijpend verandert dat een andere zorgzwaarte is aangewezen. Omvang en duur van de te geven hulp maken geen deel meer uit van het indicatiebesluit.

Acht indicatie- en zorgcategorieën vervangen het huidige indicatiebesluit waarin meer gedetailleerd wordt aangegeven wat het zorgaanbod moet zijn en wat de omvang en duur ervan is. Met deze verandering krijgen provinciaal gefinancierde zorgaanbieders meer ruimte om de zorgvraag op creatieve wijze en passend bij het doel dat in het indicatiebesluit is vastgesteld in te vullen. Deze nieuwe werkwijze maakt de indicatiestelling eenvoudiger en versnelt de processen die moeten worden doorlopen.

Voor de indicatiestelling bij kinderen en jongeren die door meervoudige problematiek naast jeugdzorg ook van speciaal onderwijs gebruik moeten maken, zijn ambities en doelen geformuleerd in hoofdstuk 10.

Naast toegang tot de (provinciaal gefinancierde) jeugdzorg heeft Bureau Jeugdzorg nog de volgende taken:

- Consultatie en deskundigheidsbevordering naar onderwijs en gemeentelijk gefinancierde (jeugd)welzijnsinstellingen.
- Kindertelefoon.
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.
- Uitvoeren van jeugdbescherming (ondertoezichtstelling en voogdijmaatregel).
- Uitvoeren van jeugdreclassering.
- Casemanagement.
- Voorzien in beleidsinformatie.

CONSULTATIE EN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Met een structureel bedrag van 1 miljoen euro (10% van het voor toegangsfuncties beschikbare budget) geeft Bureau Jeugdzorg Limburg uitvoering aan de functies deskundigheidsbevordering en consultatie. Dat blijft ook de ambitie voor deze beleidsperiode zolang landelijk geen financiële normen hiervoor zijn vastgesteld. Uitvoering van deze functies vindt met name plaats in het onderwijs. Deze taken van Bureau Jeugdzorg kunnen op termijn (functioneel) deel uitmaken van de Centra voor Jeugd en Gezin. De uitvoering van deze functies kan worden verbonden met ambities uit hoofdstuk 7.

KINDERTELEFOON

De Kindertelefoon Limburg (www.telehulplimburg.nl > zoekt u hulp > kindertelefoon) geeft kinderen telefonische informatie over in principe alle onderwerpen. Het aantal telefoongesprekken is in de afgelopen beleidsperiode aanmerkelijk gedaald. Daarvoor zijn deels chatcontacten in de plaats gekomen. De Kindertelefoon kan op termijn (functioneel) deel uitmaken van de Centra voor Jeugd en Gezin.

Ambitie 2009-2012: Er vindt oriëntatie plaats naar (de positie van de functie van) de Kindertelefoon na afloop van deze beleidsperiode.

Doel 2009:

1. Er vindt oriëntatie plaats naar de rol die de Kindertelefoon kan spelen bij het ontwikkelen en implementeren van vormen van online-hulpverlening. In dit kader worden verbindingen gelegd met de ambities uit hoofdstuk 9.
2. Vanaf 2009 wordt mogelijk gemaakt dat kinderen ook kosteloos met hun mobiel met de Kindertelefoon kunnen bellen.

ADVIES- EN MELDPUNT KINDERMISHANDELING

De beide Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (www.kindermishandeling.nl) in Limburg geven uitvoering aan de functies advies, consultatie en onderzoek zodra sprake is van een melding van (een vermoeden van) kindermishandeling. Doel is meldingen direct en adequaat op te pakken. Na melding is een inschatting van de bedreiging van de jeugdige aan de orde. Eventuele onveilige situaties voor de jeugdige dienen door toedoen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling zo snel mogelijk te worden beëindigd waardoor de veiligheid wordt hersteld.

In het kader van het landelijke Actieplan Aanpak Kindermishandeling 'Kinderen veilig thuis', dienen de gemeenten in deze beleidsperiode zorg te dragen voor implementatie van de zogenoemde 'RAAK'-aanpak (www.stopkindermishandeling.nl). Onderdeel hiervan zijn campagnes waarmee de signaalgevoeligheid van (vermoedens van) kindermishandeling bij professionals en samenleving wordt verhoogd. Hierdoor zal het aantal aanmeldingen van (vermoedens van) kindermishandeling in deze beleidsperiode stijgen. De mate waarin dit ook gevolgd wordt door een groter beroep op geïndiceerde jeugdzorg, is op dit moment moeilijk te voorspellen.

Bureau Jeugdzorg Limburg heeft het aantal wachtenden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling tot vrijwel nul teruggebracht¹⁶. Daar waar nog wachtenden bestaan heeft dat te maken met incidentele pieken in de instroom. Met de in 2009 extra beschikbare rijksmiddelen van bijna 500.000 euro voor het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, kan hierop een adequaat antwoord worden gegeven. De ambities, doelen en prestatieafspraken rond dit onderwerp, worden vermeld bij het project 'Recht op jeugdzorg, zonder té lang wachten' (programmaliijn 1).

Ambitie 2009-2012: Met de Limburgse centrumgemeenten Venlo, Maastricht en Heerlen dragen wij zorg voor lokale implementatie van de 'RAAK'-aanpak. Hierbinnen heeft iedereen die met kinderen werkt:

- Voldoende kennis en vaardigheden om kindermishandeling te signaleren en een proces in gang te brengen dat de kindermishandeling stopt en de schade beperkt (scholing)
- en geeft uitvoering aan het regionaal handelingsprotocol waarin is beschreven wie wat en wanneer doet na een signaal van kindermishandeling (afstemming en samenwerking).

Doel 2009: Medio 2009 zijn voor heel Limburg regionale werkplannen invoering RAAK-aanpak opgesteld (inclusief afspraken over de rol van AMK, Bureau Jeugdzorg en jeugdzorgaanbieders). In de tweede helft 2009 wordt een begin gemaakt met de uitvoering daarvan.

UITVOERING VAN JEUGDBESCHERMING

Op advies van de Raad voor de Kinderbescherming (www.kinderbescherming.nl) kan de kinderrechter besluiten om jeugdigen een maatregel voor jeugdbescherming (www.burojeugdzorg.info) op te leggen. Wanneer dat gebeurt, voert Bureau Jeugdzorg deze vervolgens uit. Er zijn twee maatregelen van jeugdbescherming. Bij een ondertoezichtstelling (ook gezinsvoogdij genoemd) kunnen gezinsvoogden ouders afdwingbare aanwijzingen geven; bij een voogdijmaatregel wordt het gezag van de ouders overgenomen door Bureau Jeugdzorg.

In deze beleidsperiode zal de wetgeving jeugdbescherming worden gewijzigd (www.justitie.nl/beterbeschermd > wetgeving). De maatregel van ondertoezichtstelling kan dan ook voor 'lichte' zaken worden aangevraagd. Bij een voogdijmaatregel zal het gezag eerder dan nu het geval is aan 'een andere' opvoeder worden overgedragen. Meestal zullen dit pleegouders zijn. De voorgenomen wijziging van de gronden voor een ondertoezichtstelling betekent dat de vraag naar jeugdbescherming in deze beleidsperiode toeneemt, zonder dat problemen bij kinderen en jongeren ernstiger worden. Verwacht wordt dat de nieuwe wet per 1 januari 2010 in werking treedt.

¹⁶ Bij de tekst is gebruik gemaakt van een factsheet van de Provincie Overijssel. De tekst komt overeen met interprovinciaal gemaakte afspraken.

Daarnaast wordt een autonome groei van het aantal maatregelen van jeugdbescherming verwacht als gevolg van bijvoorbeeld het toenemende aantal meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling. Voor jeugdbescherming is de financiering in overeenstemming met de vraag. Als ondertoezichtgestelde kinderen en jongeren ook van geïndiceerde jeugdzorg gebruik moeten maken, geldt deze 'vraagvolgende' financiering (vooralsnog) niet.

In de beleidsperiode 2005-2008 is de kwaliteit van de jeugdbescherming met het programma 'Beter Beschermd' verbeterd (www.justitie.nl/beterbeschermd). Dat is (in aanzet) gebeurd op de onderdelen professionalisering van de uitvoering van de maatregelen van ondertoezichtstelling en voogdij en efficiencyverbetering binnen het besluitvormingsproces in de jeugdbescherming door snellere doorlooptijden te realiseren. In deze beleidsperiode wordt 'Beter Beschermd' met concrete resultaten afgesloten.

Ambitie 2009-2012: De ambities uit het programma 'Beter Beschermd' zijn structureel verankerd binnen Bureau Jeugdzorg Limburg. Dat betekent dat:

1. Bij de uitvoering van de ondertoezichtstelling gebruik wordt gemaakt van de zogenoemde 'Deltamethode' (begin 2009).
2. De kwaliteitsverbetering bij de voogdijmaatregel is uitgevoerd (eind 2010).
3. De nieuw ontwikkelde werkwijze voor samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming en Rechterlijke Macht in 75% van de beoogde ondertoezichtstellingen is gerealiseerd (2010). Bij deze nieuwe werkwijze geldt een maximumperiode van 61 dagen tussen aanmelding bij Bureau Jeugdzorg en (eventueel) een uitspraak van ondertoezichtstelling door de kinderrechter.

Bij een situatie waarin door een onveilige situatie sprake is van een acute bedreiging van de jeugdige, kan overigens binnen 24 uur een voorlopige ondertoezichtstelling worden uitgesproken.

Doel 2009:

1. Bij Bureau Jeugdzorg Limburg wordt door alle gezinsvoogden gewerkt volgens de 'Deltamethode'. Daarbinnen is sprake van een gemiddelde bruto werkbelasting van vijftien kinderen voor één gezinsvoogd.
2. Op basis van de uitkomsten uit landelijke pilots stelt Bureau Jeugdzorg een implementatieplan op waarmee uitvoering wordt gegeven aan de kwaliteitsverbetering van de voogdijmaatregel.
3. Op basis van de ontwikkelde werkwijze wordt de samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming en Rechterlijke Macht in de beide Limburgse arrondissementen geïmplementeerd. Het leidt ertoe dat de normtijd in 50% van beoogde ondertoezichtstellingen wordt gehaald.

UITVOERING VAN JEUGDRECLASSERING

Jeugdreclassering (www.jeugdreclassering.nl) begeleidt minderjarigen die strafrechtelijk met justitie in aanraking zijn gekomen. Jeugdreclassering wordt door de officier van justitie of de (kinder)rechter opgelegd en uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg. Jeugdreclassering biedt individuele trajectbegeleiding (ITB). Voor harde kernjongeren is ITB harde kern beschikbaar en voor met een etnische achtergrond ITB Criem. In de vorige beleidsperiode is een start gemaakt met de verdere professionalisering van de jeugdreclassering. Die wordt aan het begin van deze beleidsperiode afgerond.

Ambitie 2009-2012: Bureau Jeugdzorg voert jeugdreclassering uit in overeenstemming met de kwaliteitsstandaarden die zijn vastgelegd in het handboek methode jeugdreclassering 'De jongere aanspreken' en de methoden voor de uitvoering van ITB harde kern ('De Harde Kern Aanpak') en ITB Criem ('De Criem Aanpak').

Doel 2009: In 2009 zijn de methodische handboeken voor de uitvoering van (de diverse vormen van) jeugdreclassering geïmplementeerd en zijn de betreffende medewerkers geschoold.

CASEMANAGEMENT

Door onvoldoende structurele middelen en de afwezigheid van financiële normen, geeft Bureau Jeugdzorg Limburg op een beperkte wijze uitvoering aan de functie casemanagement. Hiervoor geldt op dit moment als uitgangspunt een verhouding van één casemanager op veertig kinderen en jongeren. In 2009 is een beperkt extra incidenteel bedrag beschikbaar van ruim 200.000 euro voor uitvoering van casemanagement. Het bedrag maakt onderdeel van de afspraken die met de minister voor Jeugd en Gezin zijn gemaakt om de wachtlijsten in de provinciaal gefinancierde jeugdzorg terug te brengen (programmaliijn 1, project 'Recht op jeugdzorg, zonder té lang wachten').

Ambitie 2009-2012: Bureau Jeugdzorg voert de functie casemanagement uit op basis van een nog te ontwikkelen kwaliteitsniveau. Deze ambitie kan alleen worden gerealiseerd indien de nog landelijk vast te stellen financiële norm, ook kan worden gefinancierd vanuit de reguliere jeugdzorgmiddelen.

Doel 2009: Oriëntatie op de vraag in welke mate de 'opbrengsten' na vereenvoudiging van de indicatiestelling, kunnen worden ingezet voor een qualiteitsimpuls van casemanagement.

VOORZIEN IN BELEIDSINFORMATIE

In overeenstemming met de Wet op de jeugdzorg levert Bureau Jeugdzorg beleidsinformatie. Het is sturingsinformatie voor analyse van de provinciale situatie op het terrein van de provinciale en niet provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Het voorziet ook in een advies over het noodzakelijk in te kopen zorgaanbod. De ambities 2009-2012 en het doel 2009 maken deel uit van hoofdstuk 9.

13. Regulier beleid: zorgaanbod

PROVINCIAAL GEFINANCIERD ZORGAANBOD

Mutsaersstichting (www.mutsaersstichting.nl), Rubicon jeugdzorg (www.rubicon-jeugdzorg.nl), XONAR (www.xonar.nl) en William Schrikker Pleegzorg (www.wss.nl) zijn de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders. De eerste drie bieden geïndiceerde ambulante hulp, daghulp (met uitzondering van Rubicon) en dag- en nachthulp. Rubicon Jeugdzorg en XONAR bieden – evenals de William Schrikker Pleegzorg - óók hulp aan kinderen en jongeren in pleeggezinnen. William Schrikker Pleegzorg doet dat voor kinderen en jongeren met een (licht) verstandelijke handicap. De stadsregio Amsterdam financiert de William Schrikker Pleegzorg namens alle andere provincies.

Aan het einde van deze beleidsperiode (per 2013) is – naar de huidige stand van zaken – voorzien dat de gesloten jeugdzorg naar de provincies wordt gedecentraliseerd. In Limburg gaat het daarbij om 'Icarus', onderdeel van Jeugdzorg St. Joseph (www.sjsj.nl). Over de planning en financiering van de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte minderjarigen (Ivg-jeugd) vindt landelijk nog discussie plaats. Deze sector is op dit moment nog AWBZ-gefinancierd. Naar verwachting neemt de minister voor Jeugd en Gezin eind 2009 een besluit of het wenselijk is, de zorg voor Ivg-jeugd naar de provincies over te hevelen. In Limburg biedt Koraalgroep (en daarbinnen met name de voorziening 'Gastenhof') ondersteuning en behandeling aan kinderen en jongeren met een licht verstandelijke handicap.

De provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg kennen nauwe relaties met zorgaanbieders in de geestelijke gezondheidszorg (jeugd-ggz). Kinderen en jongeren die aanspraak kunnen maken op provinciaal gefinancierde jeugdzorg, maken gelijktijdig en bij regelmaat ook gebruik van jeugd-ggz. Een intensieve samenwerkingsrelatie tussen beide sectoren is daarom van groot belang. In hoofdstuk 10 zijn ambities geformuleerd die wij samen met alle zorgaanbieders (ongeacht de wijze waarop zij worden gefinancierd) willen realiseren. Wij nodigen niet-provinciaal gefinancierde zorgaanbieders uit aan het realiseren van deze ambities mede invulling te geven.

De vier provinciaal gefinancierde zorgaanbieders zijn in de vorige beleidsperiode HKZ-gecertificeerd (www.hkz.nl). Door toepassing van het HKZ-model is het primaire proces in de jeugdzorg versterkt. In deze beleidsperiode vinden er toetsingen plaats of het HKZ-certificaat behouden kan blijven. Behoud van HKZ-certificering geldt als eis voor subsidiëring.

Ambities 2009-2012 en doelen 2009 voor de zorgaanbieder vormen onder andere onderdeel van:

- Hoofdstuk 7, programmalijn 1, bejegening en brede toepassing ICT.
- Hoofdstuk 8, programmalijn 2, perspectief voor professionals.
- Hoofdstuk 9, programmalijn 3, effectieve jeugdzorg, 'Prima Pleegzorg' en marktgerichte jeugdzorg.
- Hoofdstuk 10, programmalijn 4, regie en doorzettingsmacht en kleine pilots, snél resultaat.
- Hoofdstuk 12, wijziging van de indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg en de consequenties die dit heeft voor de zorgaanbieders.

PRESTATIE-INDICATOREN

De provincies hebben met elkaar afgesproken om Bureaus Jeugdzorg en de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders binnen vier kerndoelen op negen prestatie-indicatoren een verantwoording te vragen naar het effect van de jeugdzorg.

Kerndoelen	Prestatie-indicatoren	Instrumenten	Informatie-leveranciers
1. De hulpvragen van cliënten zijn beantwoord.	1. Mate van doelrealisatie.	KWIS	Zorgaanbieders
	2. Mate van cliënttevredenheid over de resultaten van hulp.	Aangepaste C-toets.	Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders
	3. Mate van reguliere beëindiging van de hulp.	Reguliere registratie reden beëindiging hulp.	Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders
2. De autonomie van cliënten is versterkt.	4. Mate waarin de ernst van de problematiek is verminderd.	Quick-STEP (FJ-, KO-, ZZ- en UZ-schaal van de STEP).	Bureau Jeugdzorg
	5. Mate waarin cliënten herhaald beroep doen op jeugdzorg.	Volgregistratie zorgconsumptie met persoonsgebonden cliëntnummer.	Bureau Jeugdzorg
	6. Mate waarin cliënten doorstromen naar lichtere of juist zwaardere vormen van hulp.	Registratie aard van of verwijzing naar vervolghulp.	Bureau Jeugdzorg
3. De veiligheid van jeugdigen is hersteld.	7. Mate waarin het gedwongen kader van de Ondertoezichtstelling of de voogdij niet langer nodig is.	Registratie van beëindiging ots en voogdij.	Bureau Jeugdzorg
	8. Mate waarin de ondertoezichtstelling en de voogdij succesvol zijn beëindigd.	Registratie instelling en beëindiging jeugdbeschermingsmaatregel.	Raad voor de Kinderbescherming of Bureau Jeugdzorg
4. De jeugdige vormt geen bedreiging voor de veiligheid van de samenleving.	9. Mate waarin jeugdreclassering niet langer mogelijk is.	Registratie van beëindigde jeugdreclassering en de schaal Risico Omgeving (RO) van de STEP.	Bureau Jeugdzorg
	10. Mate waarin recidive van jeugdige delinquenten uitblijft.	Herkenningsstelsel (HKS) Justitiële Documentatie (JD) aan te passen Cliëntvolgsysteem jeugdcriminaliteit (CVS-jc).	Politie en justitie

Ambitie 2009-2012: Het invoeren van de landelijk afgesproken prestatie-indicatoren met een minimale respons van 95%, teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van interventies te bevorderen. De resultaten die uit de prestatie-indicatoren voortkomen spelen een rol bij de inkoop van provinciaal gefinancierde jeugdzorg.

Doel 2009: Per 1 juni 2009 is sprake van:

60% dekking van de indicatoren 1,2 en 4.

85% dekking van de indicatoren 3,5, 6, 7, 8 en 9.

Tussentijds is het volgende tijdschema richtinggevend, waarbij een eindresultaat van 95% uiterlijk 1 januari 2012 als acceptabel wordt beschouwd:

- 1 sept 2008: 60% dekking van de indicatoren 3, 5, 6, 7, 8 en 9.
- 1 juni 2009: 60% dekking van de indicatoren 1, 2 en 4.
85% dekking van de indicatoren 3, 5, 6, 7, 8 en 9.
- 1 juni 2010: 85% dekking van de indicatoren 1, 2 en 4.
95% dekking van de indicatoren 3, 5, 6, 7, 8 en 9.
- 1 juni 2011: 95% dekking van de indicatoren 1, 2 en 4.

Prestatie-indicatoren bieden ons de mogelijkheid te sturen op het effect van de gegeven zorg. Dit gebeurt in combinatie met het model van de bekostigingseenheden (zie hoofdstuk 13) én de toepassing van effectieve methoden. Wij gaan ervan uit aan het einde van deze beleidsperiode te kunnen sturen op effect op basis van deze drie variabelen.

'VERMAATSCHAPPELIJING' VAN DE INSTELLINGSTERREINEN

Mutsaersstichting, Rubicon jeugdzorg en XONAR ontwikkelen allen plannen om hun instellingsterreinen te revitaliseren. Dat is nodig omdat – en dat is wisselend per zorgaanbieder – de terreinen onoverzichtelijk zijn ingericht, zorgdisciplines versnipperd worden aangeboden, delen van de terreinen braak liggen en het merendeel van de verblijfslocaties aan (groot) onderhoud toe zijn. Veel verblijfslocaties zijn niet meer 'van deze tijd'. Daarnaast ligt een aantal terreinen geïsoleerd, waardoor de instelling geen 'open identiteit' uitstraalt.

Verwacht mag worden dat de instellingsterreinen in deze beleidsperiode ingrijpend worden aangepast, dan wel aanzetten daartoe worden gegeven. Bij de Mutsaersstichting gebeurt dit door uitvoering te geven aan het 'Structuurplan', bij Rubicon jeugdzorg wordt het plan 'Revitalisatie Jeugdzorg Campus' opgesteld en XONAR beschikt in aanzet over een 'Vastgoed masterplan'. Onderdeel van de plannen is het antwoord op de vraag hoe investeringen in achterstallig groot onderhoud zich verhouden tot de (nog) omvangrijkere veranderingen die naar verwachting op de instellingsterreinen gaan plaatsvinden.

14. Toezicht en handhaving

TOEZICHT

De Inspectie jeugdzorg (www.inspectiejeugdzorg.nl) is belast met het toezicht op de kwaliteit van de instellingen voor jeugdzorg. In deze provincie betekent dit toezicht op Bureau Jeugdzorg, Mutsaersstichting, Rubicon jeugdzorg, XONAR, William Schrikker Pleegzorg, Jeugdzorg St. Joseph en de Raad voor de Kinderbescherming. Samen met andere rijksinspecties voert de Inspectie jeugdzorg steeds vaker integraal toezicht uit. Dit gebeurt in het traject 'Integraal toezicht jeugdzaken' waarin de inspecties jeugdzorg, gezondheidszorg, onderwijs, openbare orde en veiligheid en werk en inkomen met elkaar samenwerken.

Doel 2009:

De volgende doelen worden gerealiseerd¹⁷:

- Toezicht op de effectiviteit en kwaliteit van de ondersteuning door Bureau Jeugdzorg aan voorliggende voorzieningen en het onderwijs en naar de kwaliteit van de besluitvorming door Bureau Jeugdzorg om zelf niet-geïndiceerde ambulante hulp (maximaal 5 gesprekken binnen een periode van zes maanden) te bieden.
- Toezicht op de kwaliteit van de coördinatie van zorg: onderzoeken of met de in de Limburgse gemeenten ingestelde functies 'Coördinatie van zorg' (als vervolg op het experiment Gezinscoaching) daadwerkelijke afstemming en bundeling van zorg wordt bereikt op momenten dat meer hulpsoorten en disciplines nodig zijn om gezinnen en kinderen te ondersteunen.
- Toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbescherming (gezinsvoogdij) bij Bureau Jeugdzorg Limburg na de implementatie van het 'Deltaplan' en de uitvoering van de pilot 'Snel uit de knel: het kind in de keten' in Zuid-Limburg.

HANDHAVING

De Wet op de jeugdzorg kent provincies vergaande bevoegdheden toe op het terrein van handhaving. Provincies kunnen Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders een aanwijzing geven als de wettelijke regels niet of onvoldoende worden nageleefd. Voor Bureau Jeugdzorg geeft de Wet op de jeugdzorg provincies bevoegdheden om bestuursleden of leden van de Raad van Toezicht te schorsen of te ontslaan of tijdelijk te voorzien in de leiding van de organisatie. De Inspectie jeugdzorg kan Bureau Jeugdzorg of de zorgaanbieders een bevel geven, indien het nemen van maatregelen in verband met het gevaar voor een ernstige aantasting van de belangen van het kind of de jongere geen uitstel kan leiden.

¹⁷ Deze doelen heeft het College van Gedeputeerde Staten als toezichtwensen neergelegd in een brief d.d. 1 juli 2008 aan de Inspectie jeugdzorg. Nog onduidelijk is of de Inspectie jeugdzorg de toezichtwensen honoreert.

Doel 2009:

De volgende doelen worden gerealiseerd:

- Standpuntbepaling op de rapporten die de Inspectie jeugdzorg ons in het kader van haar toezicht verstrekt.
- Erop toezien dat Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders uitvoering geven aan de aanbevelingen die de Inspectie jeugdzorg in haar toezichtonderzoeken doet.
- Het stimuleren dat Bureau Jeugdzorg en de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders in overeenstemming met de 'Zorgbrede governancecode' handelen.

15. Financiering provinciale jeugdzorg

Vanaf 1 januari 2009 wordt landelijk gestart met een gefaseerde invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek voor de jeugdzorg op basis van het rapport 'Kaiser' (www.mogroep.nl > jeugdzorg > landelijke invoering uniforme bekostiging). Per 2010 heeft dit naar verwachting gevolgen voor de wijze waarop de doeluitkering jeugdzorg door het rijk voor de provincies wordt vastgesteld en voor de wijze waarop provincies Bureau Jeugdzorg en de provinciale zorgaanbieders financieren.

GEVOLGEN VOOR DOELUITKERING JEUGDZORG

De provincies ontvangen tot nu toe van het rijk een doeluitkering jeugdzorg die grotendeels gebaseerd is op historisch gegroeide budgetten. Daarnaast ontvangen de provincies de laatste jaren regelmatig incidentele uitkeringen voor het wegwerken van wachtlijsten. De doeluitkering is in de afgelopen tien jaar niet aangepast aan de gestegen prijzen. Ook voor de financiering van de meerjarenonderhoudsplannen zijn geen budgetten beschikbaar gesteld.

Binnen de nieuwe systematiek zal het landelijke macrobudget voor de jeugdzorg worden gebaseerd op de te verwachten vraag naar jeugdzorg. Dit macrobudget zal over de provincies worden verdeeld op basis van een inschatting van de te verwachten vraag naar jeugdzorg per provincie. Om de vraag naar jeugdzorg (landelijk en per provincie) te kunnen bepalen ontwikkelt het Sociaal Cultureel Planbureau een ramings- en verdeelmodel. De ontwikkeling van dit model zal in de loop van 2009 worden afgerond.

De nieuwe systematiek voorziet in de instelling van de onafhankelijke Commissie Financiering Jeugdzorg (CFJ) die op basis van het ontwikkelde ramings- en verdeelmodel adviseert aan rijk en provincies over het macrobudget jeugdzorg en de verdeling daarvan. Het rijk beslist uiteindelijk over de vaststelling en verdeling van het macrobudget. Het advies van de CFJ is zwaarwegend; bij afwijkingen zal het ministerie voor Jeugd en Gezin daarvoor zwaarwegende argumenten moeten aangeven. Een eerste advies van de CFJ is in de loop van 2009 te verwachten. Door de nieuwe verdeel- en bekostigingssystematiek kunnen provincies meer, maar ook minder middelen krijgen dan op dit moment het geval is. Door de nieuwe verdeelsystematiek kunnen de huidige budgettaire zekerheden in de nieuwe beleidsperiode sterk onder druk kunnen komen te staan.

In 2009 zullen wij nog de structurele doeluitkering jeugdzorg van het rijk ontvangen op dezelfde basis als in 2008. Wel zullen de tot nu toe gescheiden doeluitkering bureau jeugdzorg en doeluitkering zorgaanbod vanaf 2009 weer worden samengebracht in één doeluitkering jeugdzorg voor de provincie.

Wij volgen nauwgezet de totstandkoming van het ramings- en verdeelmodel voor de doeluitkering jeugdzorg en van het eerste advies van de (inmiddels ingestelde) CFJ om de consequenties voor de doeluitkering van onze provincie tijdig te kunnen inschatten. In de toekomst is het mogelijk dat de daadwerkelijk in enig jaar gerealiseerde jeugdzorg fluctueert ten opzichte van de vooraf ingeschatte zorgvraag en de daarop gebaseerde doeluitkering. In de nieuwe systematiek ligt het risico in deze bij de provincie die een eventueel tekort zal moeten aanvullen met middelen uit de gevormde egalisatiereserve jeugdzorg. Daar staat tegenover dat een eventueel overschot in enig jaar aan de egalisatiereserve kan worden toegevoegd.

GEVOLGEN VOOR FINANCIERING ZORGAANBIEDERS

De invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek heeft ook gevolgen voor de subsidierelatie met de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders. In dit kader is relevant dat het rijk, de provincies en de MO-Groep hebben afgesproken dat de zorgaanbieders vanaf 2009 hun zorgaanbod indelen aan de hand van twintig bekostigingseenheden. De zorgaanbieders zullen hun zorgadministratie en de financiële administratie in de loop van 2008 inrichten op basis van deze twintig bekostigingseenheden en het daaraan gekoppelde kostprijsmodel.

In dit kader is ook relevant dat Bureau Jeugdzorg vanaf 2009 zal indiceren aan de hand van acht indicatiecategorieën die een zorgaanspraak genereren. Daarnaast zal Bureau Jeugdzorg in de indicatiebesluiten niet meer de duur en omvang van de geïndiceerde zorg opnemen; deze zullen door de zorgaanbieders in overleg met de zorgvrager worden vastgesteld (zie ook de hoofdstukken 10 en 12).

De landelijk vastgestelde acht categorieën zorgaanspraken en twintig bekostigingseenheden zijn opgenomen in onderstaand schema:

3 functies	8 zorgaanspraken	20 bekostigingseenheden
Jeugdhulp	1. individuele jeugdhulp thuis	specialistische jeugdhulp ambulante therapeutische jeugdhulp ambulante jeugdhulp crisis
	2. individuele jeugdhulp bij zorgaanbieder	specialistische jeugdhulp bij zorgaanbieder therapeutische jeugdhulp bij zorgaanbieder
	3. jeugdhulp in groepsverband	specialistische groepsjeugdhulp specialistische groepsjeugdhulp zwaar therapeutische groepsjeugdhulp
Verblijf	4. deeltijd verblijf	dagbehandeling
	5. verblijf 24 uur	behandelgroep kamertraining centrum behandelgroep gezinshuis licht behandelgroep gezinshuis behandelgroep fasehuis behandelgroep behandelgroep zwaar behandelgroep crisis gesloten behandelgroep
	6. deeltijd pleegzorg	deeltijd pleegzorg
	7. pleegzorg 24 uur	pleegzorg 24 uur
Observatiediagnostiek	8. observatiediagnostiek	observatiediagnostiek

Voor het overgangsjaar 2009 hebben wij met de zorgaanbieders (XONAR, Rubicon en Mutsaersstichting) afgesproken dat zij – uitgaande van de structurele subsidiebudgetten 2008 - hun begroting inrichten op basis van de 8 categorieën zorgaanspraken en zich verantwoorden aan de hand van de 20 bekostigingseenheden. Met deze afspraken komen wij tegemoet aan een aantal aanbevelingen van de Visitatiecommissie 'Verbetering Doelmatigheid Jeugdzorg Limburg'.

Daarnaast geven wij met deze afspraken de zorgaanbieders ruimte om gedurende het werkjaar flexibel in te spelen op de door Bureau Jeugdzorg geïndiceerde zorgvragen. Op deze wijze krijgen wij vooraf informatie van de instellingen op het niveau van de 8 categorieën aanspraken (inschatting van aantallen te realiseren aanspraken en de gemiddelde prijs per aanspraak) en achteraf informatie op het niveau van de 20 bekostigingseenheden (aantal gerealiseerde eenheden en gerealiseerde prijs per eenheid).

Afhankelijk van hoe de landelijke invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek zich verder ontwikkelt zullen wij vanaf 2010 verdere stappen nemen bij het invoeren van deze systematiek in de subsidierelatie met de zorgaanbieders (onder meer het onderhandelen over de tarieven voor zorgaanbod). Naar verwachting zullen vanaf 2010 de landelijk berekende richtprijzen per bekostigingseenheid voor de zorgaanbieders beschikbaar zijn.

Voor de toegangstaken van Bureau Jeugdzorg dienen de bekostigingseenheden nog te worden vastgesteld. Zolang als dat nog niet gebeurd is continueren wij de bestaande subsidiëring voor Bureau Jeugdzorg Limburg. Voor de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering bestaat een vraagvolgende financiering. Alleen op die manier kunnen rechterlijke uitspraken daadwerkelijk worden uitgevoerd.

De bestaande subsidieverordeningen voor Bureau Jeugdzorg en het zorgaanbod worden in het overgangsjaar 2009 gehandhaafd. In 2009 wordt bezien of aanpassing vanaf 2010 nodig is.

Ambitie 2009-2012: Volledige invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek op basis van het rapport 'Kaiser' voor Bureau Jeugdzorg en de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders.

Doel 2009: Gefaseerde invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek via subsidietoekenning voor de zorgaanbieders (XONAR, Rubicon jeugdzorg en Mutsaersstichting) – uitgaande van de structurele subsidiebudgetten 2008 - op basis van de acht categorieën zorgaanpakken en subsidievestiging aan de hand van de twintig bekostigingseenheden.

Bijlagen (in de formats die in de Wet op de jeugdzorg zijn vastgelegd):

- Financiële verantwoording 2007 Bureau Jeugdzorg.
- Financiële verantwoording 2007 provinciaal gefinancierde zorgaanbieders.
- Begroting 2009 Bureau Jeugdzorg.
- Begroting 2009 provinciaal gefinancierde zorgaanbieders.
- Begroting 2009 op basis van acht bekostigingscategorieën (nog nader in te vullen).
- Begroting 2009 doeluitkeringen jeugdzorg.
- Financieel kader jeugdzorg 2009 (doeluitkeringen en inzet autonome, provinciale middelen).

Bijlagen

A. Verantwoordingsdeel uitvoeringsprogramma (artikel 32, tweede lid, onder a, van de Wet op de Jeugdzorg)

I. De stichting , die een Bureau Jeugdzorg in stand houdt

Aan de stichting verleende subsidie jaar 2007

	subsidieverlening			subsidievaststelling *		
	prijs per eenheid	hoeveelheid	subsidie-bedrag	prijs per eenheid	hoeveelheid	subsidie-bedrag
OTS < 1 jaar	6.232	646	4.025.872	6.232	646	4.025.872
OTS overig	5.195	1.318	6.847.010	5.195	1.318	6.847.010
voorlopige voogdij	5.247	4	20.988	5.247	4	20.988
voogdij	3.802	322	1.224.244	3.802	322	1.224.244
jeugdreclassering	3.910	720	2.815.200	3.910	720	2.815.200
centrale overhead	267	1.800	480.600	267	1.800	480.600
	107	1.210	129.470	107	1.210	129.470
financiële taken en KR pleegzorg						
samenloop	697	87	60.639	697	87	60.639
ITB harde kern	1.247	370	461.390	1.247	370	461.390
ITB criem	1.671	280	467.880	1.671	280	467.880
STP	1.671	57	95.247	1.671	57	95.247
implementatie deltaplan			1.121.152			1.121.152
hardheidsclausulemiddelen **			203.572			203.572
totaal justitie taken			17.953.264			17.953.264
indicatiestelling			6.740.775			6.740.775
advies- en meldpunt kindermishandeling			1.211.638			1.211.638
casemanagement / contactpersoon			2.250.125			2.250.125
consultatie / deskundigheidsbevordering			931.720			931.720
voorliggende voorzieningen						
niet-geïndiceerde ambulante zorg			101.992			101.992
kindertelefoon			233.600			233.600
totaal VWS taken			11.469.850			11.469.850
totaal taken bureau jeugdzorg			29.423.114			29.423.114
clientvertrouwenspersoon bureau jeugdzorg			89.975			89.975
experimenten			125.392			125.392
steunfuncties			193.856			193.856
totaal overige posten			409.222			409.222
totaal subsidie bureau jeugdzorg ***			29.832.336			29.832.336

* subsidievestiging 2007 dient nog plaats te vinden.

** de hoeveelheden van de diverse justitie-onderdelen zijn gelijkgesteld aan de aantallen zoals opgenomen bij aanvraag hardheidsclausulemiddelen.

In totaliteit heeft provincie Limburg een bedrag van € 1.513.820 aan hardheidsclausulemiddelen 2007 ontvangen.

Hiervan is € 1.310.249 verwerkt via de prijs maal hoeveelheid van de diverse onderdelen. Het resterende bedrag van € 203.571 is onder de post hardheidsclausulemiddelen' opgenomen.

Besteding deel justitietaken:

totaal justitietaken	17.953.264
toegerekend gedeelte vanuit 'overige posten'	143.927
totaal (conform provinciale jaarrekening 2007)	18.097.191

Besteding deel taken jeugdzorg

totaal taken Bureau Jeugdzorg	11.469.850
toegerekend gedeelte vanuit 'overige posten'	265.295
totaal (conform provinciale jaarrekening 2007)	11.735.145

Totaal subsidie bureau Jeugdzorg Limburg **29.832.336**

II Zorgaanbod

Aan zorgaanbieders verleende subsidie 2007		
	subsidieverlening	subsidievaststelling *
dag- en nachthulp	21.849.478	21.849.478
pleegzorg	11.721.219	11.721.219
dagbehandeling	6.886.828	6.886.828
totaal verblijf	40.457.525	40.457.525
jeugdhulp	21.950.454	21.950.454
totaal jeugdhulp	21.950.454	21.950.454
provinciale cliëntorganisatie		
cliëntvertrouwenspersoon voor zorgaanbieders	88.400	88.400
experimenten	37.079	37.079
steunfuncties	193.856	193.856
huisvesting	3.795.811	3.795.811
totaal overige posten	4.115.145	4.115.145
totaal subsidies zorgaanbod	66.523.125	66.523.125

* subsidievaststelling 2007 instellingen dient nog plaats te vinden.

III Subsidiestromen provincie 2007

	bedrag
beginstand egalisatiereserve jeugdzorg provincie (stand ultimo 2006)	2.344.002,94
vastgestelde uitkering bureau jeugdzorg VWS deel	11.164.121,00
vastgestelde uitkering bureau jeugdzorg Justitie deel	18.167.453,00
vastgestelde uitkering zorgaanbod VWS deel	66.674.561,00
afrekening verstrekte subsidies voorgaande jaren	2.233,35
totaal vastgestelde uitkeringen	96.008.368,35
vastgestelde subsidies	96.355.460,88
mutatie op grond van vastgestelde uitkering en vastgestelde subsidies	-347.092,53
toegevoegde rente o.b.v. ECB rentepercentage	82.040,10
eindstand egalisatiereserve jeugdzorg provincie (ultimo 2007)	2.078.950,51

IV Aantal aan- en afmeldingen aan het LBIO jaar 2007 door Bureau Jeugdzorg

	aantal
aanmeldingen	1.085
afmeldingen	722

B. Budgetteringsdeel uitvoeringsprogramma (artikel 32 WJZ, tweede lid, onder b en c)

I. De stichting , die een bureau Jeugdzorg in stand houdt

Door de stichting Bureau Jeugdzorg Limburg ontvangen subsidie

Bedragen in €

	verwachte subsidie 2008			begrote subsidie 2009		
	prijs per eenheid *	hoeveelheid	subsidie-bedrag	prijs per eenheid **	hoeveelheid	subsidie-bedrag
OTS < 1 jaar	6.954	730	5.076.420	6.780	730	4.949.510
OTS overig	5.860	1.380	8.086.800	5.714	1.380	7.884.630
voorlopige voogdij	5.032	5	25.160	4.906	5	24.531
voogdij	3.587	325	1.165.775	3.497	325	1.136.631
jeugdreclassering	3.910	740	2.893.400	3.812	740	2.821.065
centrale overhead						
- de eerste 1.800 jeugdigen	267	1.800	480.600	260	1.800	468.585
- aantal boven de 1.800 jeugdigen	107	1.380	147.660	104	1.380	143.969
financiële taken en KR pleegzorg						
samenloop	697	110	76.670	680	110	74.753
ITB harde kern	1.247	370	461.390	1.216	370	449.855
ITB criem	1.671	280	467.880	1.629	280	456.183
STP	1.671	57	95.247	1.629	57	92.866
totaal justitie taken			18.977.002			18.502.577
indicatiestelling			6.349.775			6.172.775
advies- en meldpunt kindermishandeling			1.281.638			831.638
casemanagement / contactpersoon			2.250.125			2.250.125
toegangsfunctie Jeugd GGZ						
consultatie / deskundigheidsbevordering			931.720			931.720
voorliggende voorzieningen						
niet-geïndiceerde ambulante zorg			101.992			101.992
kindertelefoon			233.600			233.600
totaal VWS taken			11.148.850			10.521.850
totaal taken bureau jeugdzorg			30.125.852			29.024.427
cliëntvertrouwenspersoon bureau jeugdzorg			96.111			1.575
experimenten						
steunfuncties			195.331			119.793
Totaal overige posten			291.442			121.368
Totaal doeluitkering Bureau Jeugdzorg			30.417.294			29.145.795

* Prijzen, exclusief ova 2008

** Prijzen, exclusief ova 2008 én ova 2009

B. Budgetteringsdeel uitvoeringsprogramma (artikel 32 WJZ, tweede lid, onder b en c)

II Zorgaanbod

Aan zorgaanbieders te verlenen subsidie

Bedragen in €

	verwachte subsidie 2008		begrote subsidie 2009	
dag- en nachthulp	385	20.763.474	385	20.393.943
pleegzorg	806	12.107.137	806	10.877.137
dagbehandeling	222	6.642.064	222	6.642.064
Totaal verblijf	1.413	39.512.675	1.413	37.913.144
ambulant		21.762.976		21.612.976
Totaal jeugdhulp		21.762.976		21.612.976
provinciale cliëntenorganisatie				
cliëntvertrouwenspersoon voor zorgaanbieders		94.536		0
experimenten		0		0
steunfuncties		195.331		119.793
huisvesting		2.795.811		2.795.811
Totaal overige posten		3.085.678		2.915.604
Totaal verblijf	1.413	39.512.675	1.413	37.913.144
Totaal jeugdhulp		21.762.976		21.612.976
Totaal overige posten		3.085.678		2.915.604
Totaal subsidie zorgaanbod	1.413	64.361.329	1.413	62.441.724

B. Budgetteringsdeel uitvoeringsprogramma (artikel 32 WJZ, tweede lid, onder b en c)

II Zorgaanbod

Aan zorgaanbieders te verlenen subsidie

Indicatiecategorieën	verwachte subsidie 2008	begrote subsidie 2009		
		aantal	prijs	kostprijs
1 Jeugdhulp, thuis				
2 Jeugdhulp op accommodatie zorgaanbieders, individueel				
3 Jeugdhulp op accommodatie zorgaanbieders, groep				
4 Verblijf pleegzorg 24 uren				
5 Verblijf pleegzorg deeltijd				
6 Verblijf 24 uren				
7 Verblijf deeltijd (dagbehandeling)				
8 Observatiediagnostiek				
Totaal overige posten	64.361.329			62.441.724

III Subsiestromen provincie 2009

Totaal te verstrekken subsidies

	1 bureau jeugdzorg	2 aanbod	1+2 totaal
te verstrekken subsidies *	29.145.795	62.441.724	91.587.519
gevraagde uitkering **	29.145.795	63.412.642	92.558.437

* gehanteerde uitgangspunten:

Beschikkingen programmaministerie Jeugd en Gezin 2008 d.d. 11 januari 2008 en 31 juli 2008

Exclusief ova 2008 en 2009, exclusief pleegzorgvergoeding 2009

Justitiële taken: aantallen bepaald o.b.v. eerste maanden 2008 (op grond waarvan een beroep op de hardheidsclausule 2008 is gedaan).

** gehanteerde uitgangspunten:

de ontvangen subsidiebeschikkingen 2008 van het programmaministerie Jeugd en Gezin (dd 11 januari 2008 en 31 juli 2008), structurele component.

justitiële taken: gemiddelde aantallen 2008 bepaald o.b.v. de werkelijke aantallen eerste maanden 2008.

Er is in dit overzicht geen rekening gehouden met de extra rijksmiddelen die op grond van besluitvorming in september 2008 beschikbaar zullen worden gesteld in 2008 / 2009.

Financieel kader jeugdzorg

UITGAVEN

	2009	2010	2011	2012
REGULIERE SUBSIDIES (STRUCTUREEL) *				
- Bureau Jeugdzorg				
toegangstaken, inclusief AMK en kindertelefoon	10.643.218	10.813.509	10.986.526	11.162.310
jeugdbescherming / jeugdreclassering	18.502.577	18.798.618	19.099.396	19.404.986
- Zorgaanbieders				
Xonar, Mutsaersstichting, Rubicon	62.441.724	63.440.792	64.455.844	65.487.138
- Groeimiddelen Rouvoet **	4.124.621	4.190.615	4.257.665	4.325.787
Totaal reguliere subsidies	95.712.140	97.243.534	98.799.431	100.380.222
VERNIEUWINGSAGENDA (INCIDENTEEL)				
1. Perspectief voor kind, jongere en oudere	2.100.000	2.300.000	625.000	
Wachttijstmiddelen Rouvoet **	3.011.873			
2. Perspectief voor de professional	1.065.000	755.000	660.000	395.000
3. Perspectief op methodische vernieuwing	600.000	900.000	750.000	50.000
4. Perspectief op samenwerking dwars door 'alles'	750.000	800.000	700.000	200.000
Totaal vernieuwingsagenda	7.526.873	4.755.000	2.735.000	645.000
TOTAAL UITGAVEN JEUGDZORG	103.239.013	101.998.534	101.534.431	101.025.222

DEKKINGSMIDDELEN

	2009	2010	2011	2012
UITKERING PROGRAMMAMINISTERIE JEUGD EN GEZIN				
- Bureau Jeugdzorg	29.145.795	29.612.128	30.085.922	30.567.297
- Zorgaanbieders	62.441.724	63.440.792	64.455.844	65.487.138
- Groeimiddelen rouvoet **	4.124.621	4.190.615	4.257.665	4.325.787
- Wachttijstmiddelen Rouvoet **	3.011.873			
Totaal rijksmiddelen	98.724.013	97.243.534	98.799.431	100.380.222
EGALISATIERESERVE JEUGDZORG				
dotatie vanuit egalisatiereserve Jeugdzorg	750.000	750.000	750.000	645.000
Totaal egalisatiereserve	750.000	750.000	750.000	645.000
PROVINCIALE MIDDELEN				
inzet provinciale middelen	3.765.000	4.005.000	1.985.000	0
Totaal provinciale middelen	3.765.000	4.005.000	1.985.000	0
TOTAAL DEKKINGSMIDDELEN JEUGDZORG	103.239.013	101.998.534	101.534.431	101.025.222

* Uitgangspunten:

Voor 2009 zijn de bedragen Bureau Jeugdzorg en de Zorgaanbieders conform het voorontwerp uitvoeringsprogramma 2009.

Voor de jaren 2010 tot en met 2012 wordt uitgegaan van een vergoeding van de looncomponent van 2%.

** Betreft structurele rijksmiddelen ten behoeve van de groei naar geïndiceerde jeugdzorg en het aantal meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling én incidentele rijksmiddelen voor het wegwerken van bestaande wachtlijsten.

Definitieve besluitvorming op prinsjesdag.

